

ความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

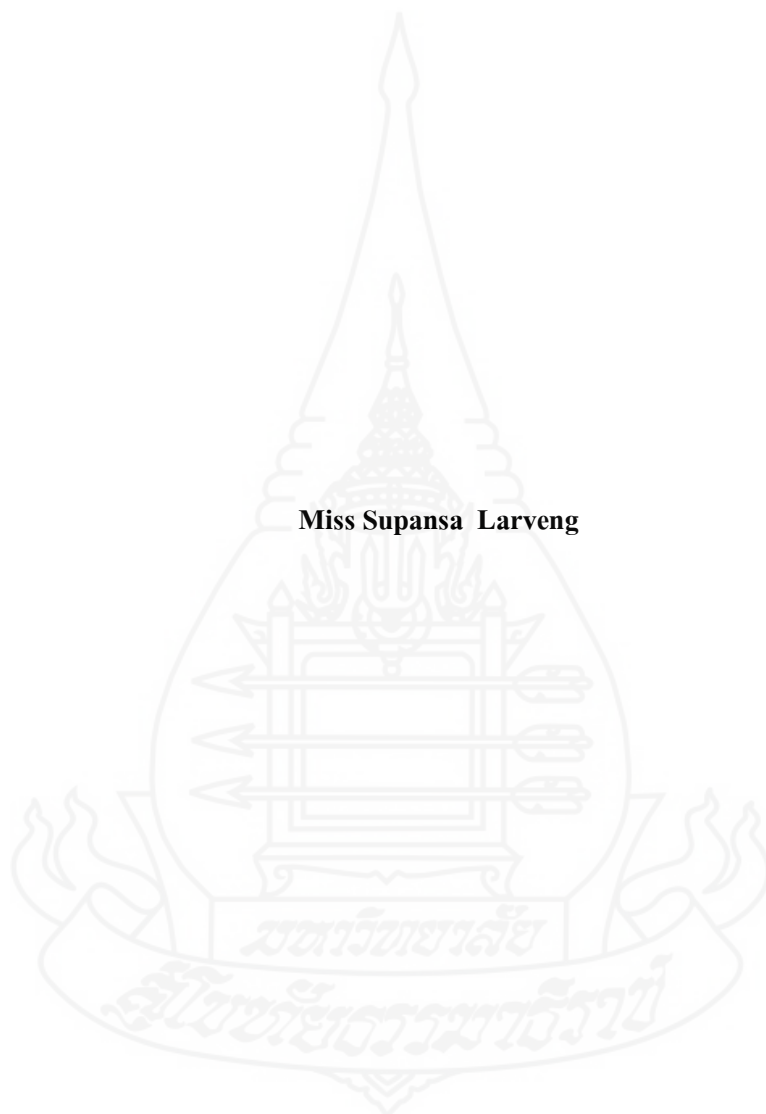
นางสาวสุพรรณ ลาวัง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

Readiness of Certified Accountant to ASEAN Economics Community

Miss Supansa Larveng

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration

School of Management Science

Sukhothai Thammathirat Open University

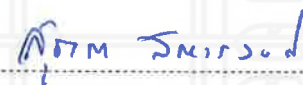
2013

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุพรรณษา ถาวัง
แขนงวิชา บริหารธุรกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ เข้มทอง)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** ความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ผู้ศึกษา นางสาวสุพรรณษา ลาวั้ง รหัสนักศึกษ 2553000296 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2) เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 327 ราย ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรของทาโร ยามาเน ที่มีความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 180 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยง 0.89 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระดับปานกลาง มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพระดับมาก และมีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศระดับปานกลาง (2) เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทุกด้าน สถานภาพการสมรส ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศ แต่ไม่มีผลต่อความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านทักษะทางวิชาชีพ แต่ไม่มีผลต่อความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศ เพศที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทุกด้าน

คำสำคัญ ผู้ทำบัญชี ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความพร้อม

Independent Study title: Readiness of Certified Accountant to
ASEAN Economics Community

Author: Miss Supansa Larveng; **ID:** 2553000296; **Degree:** Master of Business Administration;

Independent Study advisor: Galayanee Kittichit, Associate Professor; **Academic Year:** 2013

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to study readiness of certified accountant to ASEAN Economic Community; and (2) to compare readiness of certified accountant to ASEAN Economic Community by personal factors.

The population was 327 certified accountants who worked in Bangkok Metropolitan and 180 of them were samples calculated by Taro Yamane formula. The research tool was a questionnaire with 0.89 reliability value. Data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and least significant difference.

The results found that (1) the overall readiness of certified accountant to ASEAN Economic Community was at medium level. Considering by aspect, it was found that the certified accountant 's readiness of professional skill was at high level while the readiness of ASEAN Economic Community knowledge and foreign language skill were at medium level; and (2) the certified accountants with different age, educational level, income and job position had different readiness to ASEAN Economic Community on all aspects. The certified accountants with different marital status had different readiness to ASEAN Economic Community on professional skill and foreign language skill but had no different on ASEAN Economics Community knowledge while the certified accountants with different work experience had different readiness to ASEAN Economic Community on ASEAN Economic Community knowledge and professional skill but had no different on foreign language skill. The certified accountants with different gender had no different readiness to ASEAN Economic Community on all aspects.

Keyword: Certified Accountant, ASEAN Economics Community, Readiness

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยตนเองฉบับนี้ มีความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์สุชาดา สดาวรวงศ์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการแนะนำให้ความรู้ ตลอดจนให้คำปรึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ รวมถึงตลอดถึงคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารธุรกิจ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และความช่วยเหลือ พร้อมคำแนะนำมาตลอดระยะเวลาการศึกษา

ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบคุณผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่าน ผู้จัดการของนิติบุคคล ที่เห็นประโยชน์และให้ความช่วยเหลือ โดยการเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ให้ข้อมูลความรู้จากการฝึกอบรม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ รวมถึงเพื่อนร่วมวิชาชีพ และเพื่อนร่วมรุ่น MBA12 ที่ให้ความช่วยเหลือพร้อมคำแนะนำ และกำลังใจอันสำคัญ คือ ขอขอบพระคุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่เป็นแรงผลักดันที่สำคัญยิ่ง อันส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ หากมีสิ่งใดที่ขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างยิ่งและผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ผู้ทำบัญชีที่สนใจและให้ความสำคัญ มองเห็นโอกาสในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ผู้ทำบัญชีรุ่นต่อไป นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาและต้องการจะเป็นผู้ทำบัญชีในอนาคต รวมถึงหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจอื่น ๆ

สุพรรณษา ลาวัง

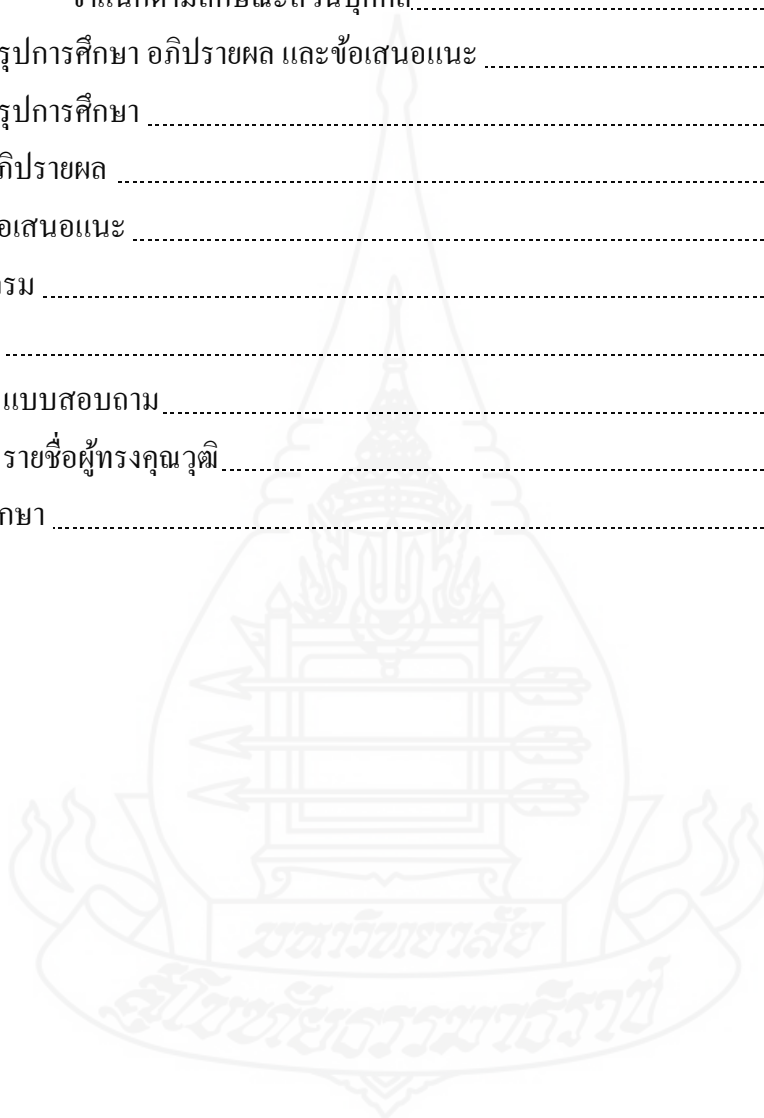
พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี	36
ความหมายของความพร้อม	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	
จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล.....	73
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการศึกษา	88
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	100
ก แบบสอบถาม	101
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	108
ประวัติผู้ศึกษา	110

สารบัญญัตินี้

	หน้า
ตารางที่ 2.1 บริการวิชาชีพบัญชี	47
ตารางที่ 3.1 การแบ่งชั้นภูมิตามทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	62
ตารางที่ 4.2 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อ	64
ตารางที่ 4.3 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ในภาพรวม	68
ตารางที่ 4.4 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ	69
ตารางที่ 4.5 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ จำแนกเป็นรายชื่อ	72
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามอายุ	74
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามสถานภาพการสมรส	75
ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามระดับการศึกษา	76
ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	77
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของประสบการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของประสบการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ.....	79
ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามรายได้.....	80
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	81
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ.....	82
ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ.....	83
ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	84
ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	85
ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ.....	86
ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ.....	87

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ภาพที่ 2.1 สัญลักษณ์ของประชาคมอาเซียน	8
ภาพที่ 2.2 กฎบัตรอาเซียน และสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน	12
ภาพที่ 2.3 รายชื่อประเทศสมาชิกอาเซียน	17
ภาพที่ 2.4 แผนงานสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	24

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) คือการรวมกลุ่มของชาติในอาเซียน 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2558 (ศูนย์ข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน www.thai-aec.com : 2557)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุ่งเน้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน เพื่อให้ภูมิภาคแห่งนี้มีความเจริญมั่งคั่งจนสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ และเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน โดยมุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี พ.ศ. 2558 ทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single market and production base) โดยจะมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก เนื่องจากปัจจุบันการค้าโลกและการลงทุนระดับโลก ตลอดจนระหว่างประเทศต่อประเทศด้วยตนเอง มีการแข่งขันสูงจึงส่งผลให้ประเทศต่างๆ ต้องปรับตัวเอง เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจโลกให้ได้มากที่สุด (ปัญญาชน คิสทริบิวเตอร์ : 2555)

ประเทศไทยมีความตกลงด้านการค้าบริการระหว่างประเทศ สองฉบับแรกในปี พ.ศ. 2538 คือ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service: GATS) ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) และความตกลงการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในปลายปี พ.ศ. 2538 และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศคู่เจรจาต่างๆ มากขึ้น การเจรจาการค้าบริการภายใต้กรอบเจรจาต่างๆ เพื่อเปิดตลาดการค้าบริการเพิ่มเติมก็จะยังคงมีการเจรจาต่อเนื่องต่อไป ดังนั้นในอนาคตประเทศไทยจะต้องมีการเปิดตลาดการค้าบริการในระดับที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการค้าบริการข้ามพรมแดนก็จะทวีความสำคัญมากขึ้นในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) มีการจำแนกบริการออก เป็น 12 สาขาหลัก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเจรจาประกอบด้วย

บริการทางธุรกิจ การสื่อสาร การก่อสร้างและบริการทางวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดจำหน่าย การศึกษา สิ่งแวดล้อม การเงิน สุขภาพและบริการเกี่ยวเนื่อง การท่องเที่ยว นันทนาการ การขนส่งและบริการอื่น ๆ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ : 2555)

บริการวิชาชีพสาขาบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ (Professional Services) ซึ่งเป็นบริการประเภทหนึ่งของบริการทางธุรกิจ (Business Services) ที่อยู่ในข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการตามกรอบของอาเซียน แต่ถึงกระนั้นการเข้าไปให้บริการวิชาชีพสาขาบัญชีในประเทศอาเซียน จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบการกำกับดูแลภายในของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ตามกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมในวิชาชีพสาขาบัญชีของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services: MRA) ที่ลงนามโดยผู้นำอาเซียนในแถลงการณ์บาหลี (Bali Concord II) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ/แรงงานเชี่ยวชาญ/ผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรีซึ่งหลักการสำคัญของข้อตกลงยอมรับร่วมในวิชาชีพสาขาบัญชีของอาเซียน คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจา MRA ด้านวิชาชีพสาขาบัญชีในอนาคตของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายโดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับ ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่อง การศึกษา ใบอนุญาต การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ ประสบการณ์ มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants: IFAC) (สุรศักดิ์รัตน์ แสงศรี, ชิตพิพัทธ์ ชิตสกุล : 2555)

จากข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความพร้อมและปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อศึกษาว่าผู้ทำบัญชี มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพียงใด และมีแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ศักยภาพทางวิชาชีพ และเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ต้องการข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อม การวางแผน การปรับปรุง หรือพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีในองค์กรของตน เพื่อรองรับในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพร้อมของผู้ทำบัญชีในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

- 4.1 ผู้ทำบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.2 ผู้ทำบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.3 ผู้ทำบัญชีที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.4 ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.5 ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.6 ผู้ทำบัญชีที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน
- 4.7 ผู้ทำบัญชีที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน

5. ขอบเขตของการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

โดยประชากรที่จะศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยเป็นผู้ทำบัญชีของนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท และได้ทำการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในช่วง เดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2555 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 327 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล ไตรมาสที่ 4 พ.ศ.2555 : 2556)

5.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชี ในระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2557

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มประเทศในอาเซียน 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน มีเป้าหมายเพื่อการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน การนำเข้า ส่งออกในอาเซียนจะมีความเสรีมากขึ้น ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า การลงทุน เงินทุน การบริการ และแรงงานฝีมือได้อย่างเสรี ซึ่งอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีผลเป็นรูปธรรม ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

6.2 **ผู้ทำบัญชี** หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชี ให้กับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยกระทำในฐานะเป็นพนักงานลูกจ้างบริษัท ในตำแหน่งพนักงานบัญชี ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี ผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่ายบัญชี หรือกระทำในฐานะผู้รับทำบัญชีก็ได้

6.3 **ความพร้อม** หมายถึง สถานะหรือลักษณะของบุคคลที่มีสภาพและการเตรียมการ ในการกระทำกิจกรรมใด โดยมีการกระทำที่เกิดขึ้นด้วยความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ ภูมิภาวะ หรือศักยภาพของแต่ละบุคคลนั้น ซึ่งรวมถึงความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทักษะทางวิชาชีพ ทักษะภาษาต่างประเทศ ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการพัฒนาศักยภาพ เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยผู้ทำบัญชีเป็นผู้ประเมินความพร้อมของตนเองทั้ง 3 ด้าน

6.3.1 **ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** หมายถึง ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ทำบัญชี ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของประชาคมอาเซียนและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน พิธีปฏิญาณเพื่อการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติบัณฑิตวิชาชีพของอาเซียน

6.3.2 ด้านทักษะทางวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถและศักยภาพต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพไปปฏิบัติพร้อมประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ ซึ่งควรมีทักษะดังต่อไปนี้

1) ทักษะทางปัญญา คือ มีความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัดและเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งของและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีขีดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ มีความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน คือ ความชำนาญทางตัวเลข และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง การประเมินค่า การรายงานผล ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือ ความสามารถในการจัดการตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา มีความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง สามารถพิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ และมีความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้ มีการทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและปกป้องมุมมองของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ คือ สามารถวางแผนกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ มีความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าทำงาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร มีภาวะความเป็นผู้นำ และสามารถพิจารณาตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

6.3.3 ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ หมายถึง ระดับทักษะด้านการติดต่อ สื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาต่างประเทศของผู้ทำบัญชี ซึ่งภาษาต่างประเทศอื่นที่นอกเหนือจากภาษาไทย ได้แก่ ภาษาอังกฤษ หรือภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนที่สามารถใช้ในการสื่อสารได้ ผู้ทำบัญชีอาจมีทักษะภาษาต่างประเทศได้มากกว่า 1 ภาษา

7. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

7.1 เพื่อให้ผู้ทำบัญชีทราบความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ

7.2 เพื่อให้หน่วยงานที่กำกับดูแล หน่วยงานราชการ ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

7.3 เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ต้องการข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีในองค์กรเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำการศึกษา โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมดตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี
3. ความหมายของความพร้อม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1.1 ประวัติและความเป็นมาของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ภาพที่ 2.1 สัญลักษณ์ของประชาคมอาเซียน

ที่มา : www.thai-aec.com:2556

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations :ASEAN) เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 ในยุคแห่งการเผชิญหน้าทางการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บนความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และมีนโยบายแข่งขันในการผลิต การส่งออก การตลาด การหาแหล่งทุนและเทคโนโลยี ทำให้การเจริญเติบโตขององค์กรเป็นไปอย่างช้า ๆ ภูมิภาคอาเซียนหรือภูมิภาคกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นปฏิญญาในการก่อตั้งอาเซียน ได้ระบุนวัตกรรมประสงคของการรวมตัวกัน ดังนี้ เร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในภูมิภาคโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกันส่งเสริมพื้นฐานและ

เสถียรภาพในภูมิภาค โดยยึดหลักยุทธศาสตร์และกฎเกณฑ์ของกฎบัตรสหประชาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหารช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมวิจัยในด้านการศึกษา วิชาชีพเทคนิค และการบริหารร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การขยายการค้า การศึกษา ปัญหาการค้าโลกทัศน์ระหว่างประเทศ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม การขนส่งและคมนาคม และการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ส่งเสริมการศึกษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รักษาความร่วมมือที่ใกล้ชิดและเป็นประโยชน์กับองค์การระหว่างประเทศและภูมิภาคที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน และหาแนวทางร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกันมากขึ้น

ในช่วง 10 ปีแรกหลังจากการก่อตั้ง อาเซียนให้ความสำคัญต่อการจัดทำกรอบงานอย่างกว้างๆ และยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความคิดเห็นอันหลากหลายของสมาชิก และเพื่อให้เป็นรากฐานอันมั่นคงสำหรับจุดมุ่งหมายร่วมกันต่อไป ดังนั้น แม้ว่าจะไม่ค่อยมีผลสำเร็จ เป็นรูปธรรมมากนัก แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการสานสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลอาเซียน ทำให้เกิดค่านิยมที่ดี และวางรากฐานความสำเร็จในอนาคต ทิศทางในการดำเนินงานของอาเซียนเริ่มชัดเจนขึ้นในปี พ.ศ. 2520 เมื่อผู้นำอาเซียนประชุมสุดยอดครั้งแรก ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย และได้ลงนามในปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) และสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia: TAC) ซึ่งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ของอาเซียนไปอย่างกว้างขวางครอบคลุมถึงความร่วมมือด้านโลกทัศน์พื้นฐาน โดยเฉพาะอาหารและพลังงาน การจัดตั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ การขยายการค้าระหว่างประเทศสมาชิก การจัดตั้งระบบสิทธิพิเศษทางการค้าระยะยาว การปรับปรุงการเข้าสู่ตลาดนอกอาเซียน การแก้ไขปัญหาโลกทัศน์ระหว่างประเทศ และประเด็นเศรษฐกิจโลกอื่น ๆ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนในระยะแรก อาเซียนตระหนักดีว่าความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงของภูมิภาคดังนั้น นอกจากความร่วมมือทางการเมือง สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม แล้วอาเซียนจึงมุ่งมั่นที่จะขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกันมาโดยตลอด อีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2520 รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าอาเซียน หรือ ASEAN PTA (Preferential Trading Arrangements: PTA) ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษโดยสมัครใจ และแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้า สิทธิพิเศษส่วนใหญ่เป็นการลดภาษีศุลกากรขาเข้า และการผูกพันอัตราอากรขาเข้า ณ อัตราที่เรียกเก็บอยู่ หลังจากนั้นก็มีโครงการความ

ร่วมมือต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมมีถึง 4 โครงการ ได้แก่ โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Project: AIP) ปี พ.ศ. 2523 โครงการแบ่งผลิตทางอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Complementation: AIC) ปี พ.ศ.2524 โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Joint Ventures: AIJV) ปี พ.ศ. 2526 โครงการแบ่งผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (Brand-to-Brand Complementation: BBC) ปี พ.ศ. 2532 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2533 องค์ประกอบสำคัญของเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตาเริ่มปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรก เมื่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ตกลงใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด รวมทั้งซีเมนต์ ปูน และเยื่อกระดาษ อย่างไรก็ตาม โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดของอาเซียนก่อนการจัดตั้งอาฟตาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัย ดังนี้ สมาชิกอาเซียนไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ แม้จะอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน การรวมตัวเกิดจากการคุกคามความมั่นคงจากภายนอก มิใช่จากสำนักแห่งความเป็นภูมิภาคเดียวกัน แต่ละประเทศ อยู่ระหว่างการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ จึงมองกันเป็นคู่แข่งการส่งออก และเห็นว่าภายนอกภูมิภาค คือ แหล่งเงินทุนและเทคโนโลยี โครงสร้างองค์กรอ่อนแอ สำนักเลขาธิการอาเซียน มีงบประมาณจำกัด ไม่มีอำนาจและความเป็นอิสระเพียงพอที่จะกำหนดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

อาเซียนได้พยายามศึกษาหาแนวทางและมาตรการที่จะขยายการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากัน (Common Effective Preferential Tariff: CEPT) สำหรับสินค้าของอาเซียน ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2535 ณ ประเทศสิงคโปร์ จึงได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอของไทย โดยนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน ในการเริ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ตามกรอบความตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)] ประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งได้รวมก่อตั้งอาฟตาขึ้นในขณะนั้น มีเพียง 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาภายหลังอาเซียนได้ขยายจำนวนสมาชิกเป็น 10 ประเทศ โดยเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ 7 ในปี พ.ศ. 2538 ลาวและพม่า เป็นสมาชิกลำดับที่ 8 และ 9 ในปี พ.ศ. 2540 และกัมพูชาเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 ในปี พ.ศ. 2542 อาเซียนจึงเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่กลุ่มหนึ่งของโลกมีประชากรรวมกันกว่า 500 ล้านคน

เพียงเวลาไม่ถึง 10 ปีหลังจากการจัดตั้งอาฟตาในปี พ.ศ. 2536 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน ได้มีการขยายตัวทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้าง ในเชิงลึก เช่น ปี พ.ศ. 2537 เร่งรัดการจัดตั้งอาฟตาจาก 15 ปี เป็น 10 ปี นำสินค้าซึ่งเดิมยกเว้นลดภาษีชั่วคราวเข้ามาลดภาษี ขยายขอบเขตสินค้าที่ต้องลดภาษีให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรไม่แปรรูป ขยายขอบเขตความร่วมมืออาเซียนไปสู่ด้านการขนส่งและสื่อสาร สาธารณูปโภค บริการ และทรัพย์สินทางปัญญา ปี พ.ศ. 2538 เร่งรัดอาฟตาโดยขยายรายการสินค้าที่จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ใน ปี พ.ศ. 2543 และให้มีรายการ ที่ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ให้มากที่สุด และให้เริ่มเปิดการเจรจาเพื่อเปิดเสรีบริการ ให้พิจารณาการจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน และให้มีโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม เพื่อเสริมสร้างอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐานและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการให้สิทธิประโยชน์ส่วนลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ปี พ.ศ. 2542 ประกาศให้อาฟตาเป็นเขตการค้าเสรีที่แท้จริง โดยจะลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ 0 ใน ปี พ.ศ. 2553 และ 2558 สำหรับสมาชิกเดิมและสมาชิกใหม่ ตามลำดับ การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเชิงกว้างของอาเซียนอื่น ๆ นอกจากอาฟตา เช่น นอกจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าดังกล่าวข้างต้น อาเซียนได้ขยายความร่วมมือครอบคลุมสาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง อาทิ การคลัง เทคโนโลยีและการสื่อสาร โทรคมนาคม เกษตรและป่าไม้ การขนส่ง พลังงาน แร่ธาตุ และการท่องเที่ยว อาเซียนมีการเจริญเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้ความสำคัญต่อการจัดทำกรอบงานอย่างกว้างๆ และยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความคิดเห็นอันหลากหลายของสมาชิก และเพื่อให้เป็นรากฐานอันมั่นคงสำหรับจุดมุ่งหมายร่วมกันต่อไป รวมทั้งทำให้เกิดค่านิยมที่ดี และวางรากฐานความสำเร็จในอนาคต อาเซียนตระหนักดีว่า ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค ดังนั้น นอกจากความร่วมมือทางการเมือง สังคม การศึกษาและวัฒนธรรมแล้ว อาเซียนจึงมุ่งมั่นที่จะขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกันมาโดยตลอด (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ : 2556)

1.2 กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

ภาพที่ 2.2 กฎบัตรอาเซียน และสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน
ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กฎบัตรอาเซียน เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียนที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอุดมคติของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้นพร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียนตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพะอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ ทั้งนี้ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ ในโอกาสครบรอบ 40 ปีของการก่อตั้งอาเซียน แสดงให้เห็นว่าอาเซียนกำลังแสดงให้ประชาคมโลกได้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาเซียนที่กำลังจะก้าวเดินไปด้วยกันอย่างมั่นใจระหว่างประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั้ง 10 ประเทศ และถือเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนอาเซียนให้เป็นองค์กรที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียน ครบทั้ง 10 ประเทศ แล้วเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 กฎบัตรอาเซียนจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

วัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization)

1.2.1 โครงสร้างและสาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เสริมสร้างกลไก การติดตามความตกลงต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรม และผลักดันอาเซียนให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างไร มีข้อกำหนดใหม่ๆ ที่ช่วยปรับปรุงโครงสร้างการทำงานและกลไกต่างๆ ของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหา

กฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 หมวด 55 ข้อ ได้แก่

หมวดที่ 1 ความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียน

หมวดที่ 2 สภาพบุคคลตามกฎหมายของอาเซียน

หมวดที่ 3 สมาชิกภาพ (รัฐสมาชิก สิทธิและพันธกรณีของรัฐสมาชิก การรับสมาชิกใหม่)

หมวดที่ 4 โครงสร้างองค์กรของอาเซียน

หมวดที่ 5 องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน

หมวดที่ 6 การคุ้มกันและเอกสิทธิ์

หมวดที่ 7 กระบวนการตัดสินใจ

หมวดที่ 8 การระงับข้อพิพาท

หมวดที่ 9 งบประมาณและการเงิน

หมวดที่ 10 การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน

หมวดที่ 11 อัตลักษณ์และสัญลักษณ์ของอาเซียน

หมวดที่ 12 ความสัมพันธ์กับภายนอก

หมวดที่ 13 บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย

1.2.2 ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนต่อประเทศไทย

กฎบัตรอาเซียน ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ของประเทศสมาชิก ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมหลักประกันให้กับไทยว่า จะสามารถได้รับผลประโยชน์ตามที่ตกลงกันได้ อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ การปรับปรุงการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กรของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเสริมสร้างความร่วมมือในทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนจะเป็นฐานสำคัญที่จะทำให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของรัฐสมาชิก รวมทั้งยกสถานะ อำนาจต่อรอง และภาพลักษณ์ของประเทศสมาชิกในเวทีระหว่างประเทศ

ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้อให้ไทยสามารถผลักดันและได้รับผลประโยชน์ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย (ประชาคมอาเซียน.net:2556)

1.3 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของประชาคมอาเซียน

1.3.1 ประเทศสมาชิกอาเซียน มีสภาพภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกัน จึงมีสินค้าเกษตรหรือแร่ธาตุ ที่คล้ายคลึงกัน บางครั้งจึงมีการแย่งตลาดกันเอง และสินค้าส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ยัง ไม่ได้แปรรูป ทำให้ราคาสินค้าตกต่ำ นโยบายเขตการค้าเสรีในภูมิภาคนี้จึงดำเนินไปอย่างช้ามาก การจะแก้ไขปัญหานี้ได้จะต้องมีการแบ่งการผลิตตามความถนัดของแต่ละประเทศแล้วนำมา แลกเปลี่ยนกันจึงจะเกิดการรวมกลุ่มกันได้ แต่ถ้าต่างคนต่างผลิตโดยไม่มีการกำหนดมาตรฐาน ร่วมกันในการวางแผนการผลิตก็ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ในการรวมกลุ่ม

1.3.2 สินค้าอุตสาหกรรมในกลุ่มอาเซียนนั้นก็เป็อุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน แต่ละ ประเทศต่างก็มุ่งจะพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วตามแบบอย่างตะวันตก จึงต้องมีการ จัดซื้อเทคโนโลยีขั้นสูง ประเทศในกลุ่มอาเซียนที่พอจะผลิตสินค้าเทคโนโลยีได้ก็คือสิงคโปร์ แต่ ประเทศสมาชิกก็เกี่ยงว่ายังไม่มีความพร้อม จึงจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาสินค้าจากประเทศอุตสาหกรรม นอกกลุ่มอาเซียน ทำให้การค้าขายระหว่างกันในกลุ่มอาเซียนทำได้ยาก วิธีการแก้ไขจะต้องมีการ แบ่งงานกันทำและยอมรับสินค้าประเทศในภูมิภาคเดียวกัน รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพ สินค้าภายในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ดีขึ้น

1.3.3 ประเทศในอาเซียนพยายามพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า แต่ละประเทศพยายามส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศตน โดยการใช้กำแพง ภาษีหรือกำหนดโควต้า ซึ่งสวนทางกับหลักการในการรวมกลุ่มและตลาดการค้าเสรี ซึ่งเป็น ประเทศสมาชิกรวมกลุ่มกันต้องยกเลิกข้อเลือกปฏิบัติทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อก่อให้เกิด การค้าเสรี (Free Trade) ดังนั้นข้อตกลงใน AFTA ของอาเซียนหลายข้อจึงยังไม่ได้รับการปฏิบัติ

1.3.4 ประเทศสมาชิกยังคงปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติของตนเป็นหลัก และการหา รายได้เข้าของรัฐบาลประเทศในอาเซียนมีลักษณะเหมือนกัน คือรายได้หลักของประเทศมาจากการเก็บ ภาษีศุลกากรสินค้าขาเข้าและขาออก ซึ่งการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนให้ยกเลิกการเก็บภาษี ระหว่างกันหรือเก็บภาษีให้น้อยลง แต่ประเทศสมาชิกไม่สามารถสละรายได้ในส่วนนี้ได้ เนื่องจาก เป็นเงินที่ต้องนำมาพัฒนาประเทศ การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดการค้าเสรีระหว่างประเทศในภาคีจึงยัง ทำได้ยาก

1.3.5 ความแตกต่างกันทางการเมืองและการปกครอง กฎบัตรอาเซียนได้กำหนดไว้ชัดเจน ถึงหลักการประชาธิปไตยและให้ประเทศสมาชิกยึดมั่นต่อรัฐบาลที่มาจากวิถีทางรัฐธรรมนูญ การ สร้างประชาคมความมั่นคงอาเซียนก็จะช่วยยกระดับความร่วมมือในการส่งเสริมประชาธิปไตยของ

แต่ละประเทศอันมีผลต่อความสงบเรียบร้อยทางการเมืองในภูมิภาคด้วย แต่การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนมีหลากหลายรูปแบบ สมาชิกในกลุ่มอาเซียนมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สมาชิกบางประเทศยังมีปัญหาด้านความเป็นประชาธิปไตย และยังปกครองในรูปแบบเผด็จการและต้องการรักษาอำนาจของตนไว้ ทำให้อาเซียนพัฒนาได้อย่างยากลำบาก

1.3.6 ความขัดแย้งระหว่างประเทศอาเซียน ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนยังมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศอยู่ เช่น ปัญหาพรมแดนระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา ปัญหาพรมแดนระหว่าง มาเลเซีย – ฟิลิปปินส์ – อินโดนีเซีย

1.3.7 ความแตกต่างด้านสังคมและวัฒนธรรม ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนซึ่งมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา นอกเหนือจากความแตกต่างทางศาสนาแล้ว ปัญหาชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมาก ซึ่งแน่นอนว่าย่อมจะมีความแตกต่างทางความเชื่อ วิถีชีวิต ภาษานับธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ก็เป็นอุปสรรคต่อการหลอมรวมสร้างความเป็นหนึ่งเดียว (ประชาคมอาเซียน: 2556)

1.4 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

1.4.1 เสาหลักที่ 1 ความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง

ในด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนมีเป้าหมายสำคัญคือการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างสถานะที่จะอำนวยความสะดวกสร้างประชาคมอาเซียน ให้สำเร็จภายใน ปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้ประชาคมอาเซียนในด้านการเมืองความมั่นคงมีความแข็งแกร่งและน่าเชื่อถือ ความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงของอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่

1) สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation : TAC) สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดทำขึ้นโดยประเทศสมาชิกอาเซียน 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย เมื่อปี พ.ศ. 2519 เพื่อกำหนดหลักการพื้นฐานของความร่วมมือ และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันของประเทศสมาชิก หลักการสำคัญของสนธิสัญญา ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนยึดถือและยอมรับในการปฏิบัติตาม ได้แก่ เคารพในเอกราช การมีอำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน ความมั่นคงทางดินแดนและเอกลักษณ์แห่งชาติของทุกประเทศ ปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก การไม่ล้มล้างอธิปไตย หรือการบีบบังคับจากภายนอก การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือข้อพิพาทโดยสันติวิธี การยกเลิกการใช้การคุกคามและกองกำลัง การมีความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างกัน

2) สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asia Nuclear-Free Zone : ASEAN-FZ) ประเทศสมาชิกอาเซียน ลงนามในการประชุม สนธิสัญญาในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2538 วัตถุประสงค์หลักของสนธิสัญญา คือ ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขต ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ โดยประเทศที่เป็นภาคีจะไม่พัฒนา ไม่ผลิต ไม่จัดซื้อ ไม่ครอบครอง รวมทั้งไม่เป็นฐานการผลิต ไม่ทดสอบ ไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาค และไม่ให้รัฐใดปล่อยหรือทิ้งวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นกัมมันตภาพรังสีลงบนพื้นดิน ทะเลและอากาศ นอกจากนี้ 5 ประเทศอาวุธนิวเคลียร์ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส รัสเซีย และสหราชอาณาจักร (ห้าสมาชิกผู้แทนถาวร ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ) ได้ยอมรับและให้ความเคารพสนธิสัญญา โดยจะไม่ละเมิดและไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคนี้

3) ปฏิญญากำหนดให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality : ZOPFAN) เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียน ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่ปลอดการแทรกแซงจากภายนอก เพื่อเป็นหลักประกันต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคและเสนอให้อาเซียนขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกๆ ด้าน อันจะนำมาซึ่งความแข็งแกร่ง ความเป็นปึกแผ่นและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก ได้ประกาศลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศของรัฐสมาชิกอาเซียน ซึ่งในขณะนั้นประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์และประเทศไทย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน ค.ศ. 1971 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

4) การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF) จัดขึ้นเพื่อเป็นเวทีสำหรับปรึกษาหารือ (Consultative Forum) โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งส่งเสริมสันติภาพโดยการเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ ความร่วมมือ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศอาเซียนกับคู่เจรจา และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองและความมั่นคง โดยมีทั้งผู้แทนฝ่ายการทูตและการทหารเข้าร่วมการประชุมการหารือด้านการเมืองและความมั่นคงในกรอบ ARF

5) ASEAN Troika ผู้ประสานงานเฉพาะกิจในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ณ กรุงมะนิลา ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบ ในการจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานเฉพาะกิจในระดับรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการประจำของอาเซียนในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และจะหมุนเวียนกันไปตามการเป็นประธานการประชุม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานเฉพาะกิจ ASEAN Troika คือ เป็นกลไกให้อาเซียนสามารถร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการหารือแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยไม่ก้าวล่วงกิจการ

ภายในของประเทศสมาชิกเป็นการยกระดับความร่วมมือของอาเซียนให้สูงขึ้น และเสริมสร้างความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวม เพื่อ รองรับสถานการณ์ และจะดำเนินการโดยสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในสนธิสัญญา และข้อตกลง ต่างๆ ของอาเซียน เช่น สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation : TAC)

6) กรอบความร่วมมือทางทหาร (ASEAN Defense Ministerial Meeting : ADMM) เพื่อ สร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างฝ่ายทหารของประเทศสมาชิก ความร่วมมือด้าน การป้องกันยาเสพติด การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย โดยเฉพาะประเด็นหลังนี้ อาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้าย ใน ปี พ.ศ. 2550

7) ความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างความร่วมมือ ด้านการเมืองความมั่นคงที่สมดุลและสร้างสรรค์ระหว่างกัน โดยผ่านเวทีหารือระหว่างอาเซียนกับ ประเทศ คู่เจรจา ได้มีการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และ กระบวนการอาเซียน+3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้)

1.4.2 เสาหลักที่ 2 ความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ

ภาพที่ 2.3 รายชื่อประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มา : วราภรณ์ คุณคุด

อาเซียนก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนเริ่มมีเป้าหมายชัดเจนที่จะนำไปสู่การรวมตัวทางเศรษฐกิจ

ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน นับตั้งแต่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยได้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น และนับแต่นั้นมากิจกรรมของอาเซียน ได้ขยายครอบคลุมไปสู่ทุกสาขาหลักทางเศรษฐกิจ รวมทั้งในด้านการค้าสินค้าและบริการ การลงทุน มาตรฐานอุตสาหกรรมและการเกษตร ทรัพย์สินทางปัญญา การขนส่ง พลังงาน และการเงิน การคลัง เป็นต้น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่สำคัญ มีดังนี้

1) เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนเป็นข้อตกลงทางการค้าสำหรับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน ในฐานะที่เป็นการผลิตที่สำคัญในการป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก โดยอาศัยการเปิดเสรีด้านการค้า การลดภาษี และยกเลิกอุปสรรคข้อกีดขวางทางการค้าที่มีใช้อยู่ เช่น การจำกัดโควตานำเข้า รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อเอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี โดยข้อตกลงนี้จะครอบคลุมสินค้าทุกชนิด ยกเว้นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ศิลธรรม ชีวิต และศีลปะ อย่างไรก็ตามประเทศสมาชิกต้องให้สิทธิประโยชน์ทางศุลกากรแก่กันแบบต่างตอบแทน หมายความว่า การที่ได้สิทธิประโยชน์จากการลดภาษีของประเทศอื่นสำหรับสินค้านั้นใด ประเทศสมาชิกนั้นต้องประกาศลดภาษีสำหรับสินค้านั้นด้วย

2) เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 เมื่อเดือนธันวาคม ในปี พ.ศ. 2538 ที่กรุงเทพฯ ได้เห็นชอบให้จัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนเพื่อเสริมสร้างอาเซียนให้เป็นเขตการลงทุนเสรีที่มีศักยภาพ โปร่งใส เพื่อดึงดูดนักลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาค ความตกลงนี้ครอบคลุมการลงทุนในอุตสาหกรรม 5 สาขา คือ สาขา อุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ และภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขา การผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนด้านหลักทรัพย์และการลงทุนในด้านซึ่งครอบคลุมโดยความตกลงอาเซียนอื่น ๆ เขตการลงทุนอาเซียน กำหนดให้ประเทศสมาชิกดำเนินการเปิดอุตสาหกรรมและให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติแก่นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนนอกอาเซียน โดยกำหนดเป้าหมายจะเปิดเสรีด้านการลงทุนแก่นักลงทุนอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2553 และนักลงทุนนอกอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 การดำเนินการเพื่อจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนประกอบด้วยโครงการความร่วมมือ 3 โครงการ คือ โครงการความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก (Co-operation and Facilitation Programme) โครงการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจ (Promotion and Awareness Programme) การเปิดเสรี (Liberalisation Programme)

3) ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration : IAI) อาเซียนได้ดำเนินการเพื่อเร่งรัดการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดทำ ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน เพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกเก่า (ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน อินโดนีเซีย) กับสมาชิกใหม่ของอาเซียน (พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) โดยให้ประเทศสมาชิกเก่าร่วมกันจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศใหม่ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การรวมตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะช่วยการพัฒนากรอบระเบียบและนโยบาย รวมทั้งช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศ พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ในการลดปัญหาความยากจน ยกระดับความเป็นอยู่ของประชากร พัฒนาระบบข้าราชการ และเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันบนเวทีโลก

4) ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม (ASEAN Industrial Cooperation Scheme: AICO) โครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน มุ่งส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการผลิต โดยยึดหลักของการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การแบ่งส่วนการผลิตตามความสามารถและความถนัด ตลอดจนส่งเสริมการลงทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากทั้งประเทศสมาชิกและประเทศนอกกลุ่มโดยใช้มาตรการทางภาษี และสิทธิพิเศษอื่นๆ ที่มีใช้ภายในเป็นสิ่งจูงใจ

5) กรอบความตกลงด้านการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 5 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2538 ที่กรุงเทพฯ รัฐมนตรีเศรษฐกิจ ของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน ซึ่งกำหนดให้เจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ โดยจัดทำข้อผูกพันในการเปิดตลาด (market access) การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และด้านอื่นๆ (additional commitments) การเจรจาเสรีการค้าบริการในช่วงปี พ.ศ. 2539-2544 มุ่งเน้นการเปิดเสรีใน 7 สาขาบริการคือ สาขาการเงิน การขนส่งทางทะเล การขนส่งทางอากาศ การสื่อสารโทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และสาขาบริการทางธุรกิจ ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 ได้มีการขยายขอบเขตการเจรจาเปิดเสรีรวมทุกสาขา นอกจากนี้ สมาชิกอาเซียนยังต้องเร่งรัดเปิดตลาดในสาขาบริการที่เป็นสาขาสำคัญ 5 สาขา ได้แก่ สาขาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุขภาพ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบิน และสาขาบริการโลจิสติกส์ ทั้งนี้เพื่อให้อาเซียนมีความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ต่อไป

6) ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์ (e-ASEAN Framework Agreement) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 24-25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำของอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ร่วมกันลงนามในกรอบความตกลงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ซึ่งเป็นข้อตกลงที่กำหนดแนวทางเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร (Information Technology and Communication: ICT) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ในภูมิภาคให้สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7) ความร่วมมือด้านการเงินการคลัง (Financial Cooperation)

ก. อาเซียนได้จัดตั้งระบบระวังภัยอาเซียน (ASEAN Surveillance Process) ขึ้น เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2541 เพื่อสอดส่องดูแลสถานะเศรษฐกิจและการเคลื่อนย้ายเงินทุนในภูมิภาค โดยให้มีการหารือและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศสมาชิกในภูมิภาค และในโลกโดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและเงินทุน โดยการจัดการฝึกอบรมด้านเทคนิคแก่เจ้าหน้าที่ประเทศสมาชิก และในการจัดตั้ง ASEAN Surveillance Technical Support Unit ในสำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อสนับสนุนระบบดังกล่าว

ข. การเสริมสร้างกลไกสนับสนุนและเกื้อกูลระหว่างกัน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (Enhancing self-help and support mechanism in East Asia) โดยได้กำหนดแนวทางความร่วมมือกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ที่สำคัญ ได้แก่ จัดทำความตกลงทวิภาคีด้านการแลกเปลี่ยนการซื้อ-ขายสินเงินตราหรือหลักทรัพย์ต่างประเทศ หรือเกี่ยวกับการจัดตั้งระบบเตือนภัยในภูมิภาค และการแลกเปลี่ยนการหารือเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาค

ค. ความริเริ่มเชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 เป็นการปรับปรุงความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement: ASA) ในด้านโครงสร้าง รูปแบบและวงเงิน และให้เสริมด้วยเครือข่ายความตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี (Bilateral Swap Arrangement: BSA) โดยได้ขยายให้ ASA รวมประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศแล้ว

8) ความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน และอาเซียน +3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ครอบคลุมความร่วมมือในด้านประมง ป่าไม้ ปศุสัตว์ พืช และอาหาร เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารและความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในด้านอาหารการเกษตรและผลผลิตป่าไม้ โครงการความร่วมมือระหว่างอาเซียนและประเทศอาเซียน+3

9) ความร่วมมือด้านการขนส่ง

ก. โครงการพัฒนาทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway Network Project) ลักษณะของโครงข่ายทางหลวงอาเซียน คือ มีทางหลวงครอบคลุม 23 สาย ทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียน และจัดทำมาตรฐานทางหลวงอาเซียน (ป้ายจราจร สัญญาณ และระบบหมายเลข) ให้เป็นแบบเดียวกันโดยกำหนดมาตรฐานทางหลวงอาเซียน เป็น 4 ระดับ

ข. กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอนุญาตให้รถยนต์ขนส่งที่จดทะเบียนในประเทศสมาชิกหนึ่งสามารถขนส่งสินค้าผ่านแดนไปยังอีกประเทศหนึ่งได้

ค. ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งเฉพาะสินค้าของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Full Liberalization of All Cargo Air Services) มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมการขนส่งสินค้าในอาเซียนด้วยกัน โดยเปิดเสรีเที่ยวบินขนส่งเฉพาะสินค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของจำนวนความถี่ของบริการเส้นทางบินและสิทธิรับขนการจราจร ซึ่งจะทำให้การขนถ่ายสินค้าระหว่างประเทศในอาเซียนเป็นไปได้อย่างสะดวก อันจะส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมในภูมิภาคสามารถเจริญเติบโตขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

ง. ความตกลงหลายฝ่ายและพิธีสารว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศของอาเซียน (Multilateral Agreement on the Liberalization of Passenger Air Services) การจัดทำความตกลงหลายฝ่ายว่าด้วยการเปิดเสรีการบินในส่วนของเที่ยวบินขนส่งโดยสาร เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าของไทยและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการเปิดเสรีการบิน และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคนี้ด้วย

10) ความร่วมมือด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Cooperation)

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนในการจัดหาพลังงาน การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภูมิภาคอาเซียน และการจัดการด้านความต้องการพลังงานอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสภาพสิ่งแวดล้อม และการช่วยเหลือกันในการแบ่งปันปิโตรเลียมในภาวะฉุกเฉิน โครงสร้างความร่วมมือด้านพลังงาน ประกอบด้วย การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน คณะทำงาน และคณะกรรมการ ใน 5 สาขา ได้แก่ คณะทำงานด้านถ่านหินคณะทำงานด้านประสิทธิภาพพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน คณะทำงานด้านพลังงานใหม่และพลังงาน คณะกรรมการด้านปิโตรเลียม คณะกรรมการด้านการไฟฟ้า

11) ความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement) ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบอาเซียนและอาเซียน + 3 ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 8 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ได้ลงนามในความตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว โดยเน้นความร่วมมือใน 7 ด้าน คือ การอำนวยความสะดวกการเดินทางในอาเซียนและระหว่างประเทศ การอำนวยความสะดวกด้านขนส่งการขยายตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคงของการท่องเที่ยว การตลาดและการส่งเสริมร่วมกัน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1.4.3 เสาหลัก 3 ความร่วมมือในด้านสังคมและวัฒนธรรม

ความร่วมมือของอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความร่วมมือเฉพาะด้าน” คือ ความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่มีใช้ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ โดย มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อในระดับภูมิภาค พัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคให้ดีขึ้น รวมถึงลดผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในแต่ละประเทศสมาชิก

แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือในด้านต่างๆ 6 ด้าน

1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) ให้มีความสำคัญกับการศึกษาการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ

2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) ได้แก่ การจัดการความยากจน เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มครองด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ รับประทานอาเซียนที่ปลอดภัยเสพติด การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) ได้แก่ การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเขตเมือง การประสานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่ง และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการต่อผลกระทบ ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้ลึกซึ้งของการเป็นประชาคม การส่งเสริมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน

6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) การดำเนินงานความร่วมมือเหล่านี้ อาเซียนได้ดำเนินการทั้งในรูปแบบของความตกลงในระดับต่างๆ (MOU/ Agreement/ Declaration) และโครงการความร่วมมือ ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน และระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศคู่เจรจาทั้งในกรอบอาเซียน+1 และอาเซียน+3 และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรม (ประชาคมอาเซียน: 2556)

1.5 พิมพ์เขียวเพื่อการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

ภาพที่ 2.4 แผนงานสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

อาเซียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำ AEC Blueprint เพื่อกำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย AEC อย่างเช่นสหภาพยุโรปที่มีการจัดทำเกณฑ์อ้างอิง (Benchmark) ในด้านเศรษฐกิจตามช่วงระยะเวลาต่างๆ โดยวัตถุประสงค์สำคัญ ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จนบรรลุเป้าหมาย AEC ในปี ค.ศ. 2015 และสร้างพันธะสัญญาระหว่างประเทศสมาชิกที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน (สำนักอาเซียน : 2550) แผนพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้กำหนดเป้าหมายหลัก 4 ประการได้แก่

1.5.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

1) การเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) ได้ลดภาษีสินค้าเป็นร้อยละ 0 และ พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม ได้ลดภาษีสินค้ามาอยู่ที่ระดับร้อยละ 0-5 แล้ว และจะลดลงเป็นร้อยละ 0 ทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2558 (มิได้หมายรวมถึงรายการสินค้าที่มีความอ่อนไหว) นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน อาเซียนยังได้ทบทวน

และปรับปรุงกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าของอาเซียนให้ง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายสินค้าของอาเซียนสำหรับอุปสรรคทางการค้าอื่น ๆ อาเซียนอยู่ระหว่างรวบรวมอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในและพิจารณาหาแนวทางในการยกเลิกอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งได้เห็นชอบ ASEAN Trade Facilitation Framework และแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายใน ได้แก่ พิธีการศุลกากรกระบวนการทางการค้า มาตรฐานการรับรอง อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า และมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น นอกจากนี้ เพื่อลดต้นทุนทางธุรกรรมทางการค้าในภูมิภาค อาเซียนยังอยู่ในระหว่างดำเนินการจัดตั้ง ASEAN Single Window (ASW) เพื่อลดระยะเวลาตรวจปล่อยสินค้า โดยได้เริ่มโครงการนำร่องเพื่อทดลองเชื่อมต่อกับระบบ National Single Window (NSW) ของประเทศสมาชิก

2) การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี อาเซียนได้เจรจาลดข้อจำกัดด้านการค้าบริการระหว่างกันและจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดมาแล้วทั้งสิ้นรวม 7 ชุด โดยข้อผูกพันเปิดตลาดชุดที่ 7 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 ล่าสุด อาเซียนกำลังจัดทำข้อผูกพันฯ ชุดที่ 8

3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี สมาชิกอาเซียนทุกประเทศได้ให้สัตยาบันความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Agreement on Investment: ACAI) แล้ว เป็นความตกลงฉบับใหม่ที่ครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรี การส่งเสริมและอำนวยความสะดวก และการคุ้มครองการลงทุน คาดว่า จะมีผลบังคับใช้ก่อนการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ปลายเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น อาเซียนได้ลงนามแผนการดำเนินงานในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการรวมตัวของตลาดเงินทุนในอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการยอมรับซึ่งกันและกันของคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพด้านตลาดทุน การเชื่อมโยงตลาดทุนระหว่างกัน และการพัฒนาตลาดพันธบัตร อีกทั้งได้มีมาตรการการเปิดเสรีบัญชีทุนเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเพิ่มขึ้นในภูมิภาค และดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

5) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี ได้มีการลงนาม MRAs ในวิชาชีพ 8 สาขา ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ นักบัญชี วิศวกร พยาบาล สถาปนิก นักสำรวจ และบริการท่องเที่ยว ขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ (ไทยยังมีได้ลงนาม MRA ด้านการท่องเที่ยวเนื่องจากอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี)

1.5.2 การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

1) นโยบายการแข่งขัน อาเซียนได้จัดทำและเปิดตัว ASEAN Regional Guidelines on Competition Policy พร้อมคู่มือด้านกฎหมายและนโยบายการแข่งขันในอาเซียนสำหรับธุรกิจ (Handbook on Competition Policy and Law in ASEAN for Business) เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.

2553 วัตถุประสงค์หลักในการจัดทำ Guidelines คือ เพื่อกำหนดกรอบนโยบายและแนวทางการออกกฎหมายด้านการแข่งขันเพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ยังไม่มีหรือมีนโยบาย หรือออกกฎหมายดังกล่าวนี้อยู่แล้ว สามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับประสานกฎหมายและนโยบายการแข่งขันของประเทศสมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกันและสร้างความเชื่อมั่นให้ต่างชาติเห็นว่าอาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมการแข่งขันที่เป็นธรรมและโปร่งใส

2) การคุ้มครองผู้บริโภค อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อส่งเสริมและประสานงานเรื่องนี้ในภูมิภาค ปัจจุบัน คณะกรรมการประสานงานฯ ได้วางแผนจะจัดตั้งกลไกการคุ้มครองและเยียวยาผู้บริโภคในอาเซียน การจัดทำเว็บไซต์เพื่อรับการร้องเรียน รวมถึงการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในอาเซียน

3) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา อาเซียนได้ริเริ่มการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรและกรอบกฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา อีกทั้งเห็นชอบที่จะจัดทำเว็บไซต์เพื่อรวบรวมข้อมูลและให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ณ จุดเดียว สำหรับภาคธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งริเริ่มโครงการความร่วมมือด้านสิทธิบัตรในภูมิภาคเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และนักประดิษฐ์ในการขอสิทธิบัตรสำหรับนวัตกรรมใหม่ ๆ

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาเซียนได้ลงนามความตกลงด้านโลจิสติกส์สำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการบริการขนส่งทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on Air Services) ความตกลงว่าด้วยการเปิดเสรีบริการการขนส่งสินค้าทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalization of Air Freight Services) และกรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Inter-State Transport) ความตกลง 2 ฉบับแรก เป็นการสร้างตลาดการขนส่งทางอากาศเดียวในอาเซียนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสำหรับการขนส่งทางอากาศ ส่วนความตกลงฉบับที่ 3 จะช่วยเสริมสร้างการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาค ปัจจุบัน ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ในระหว่างการให้สัตยาบันความตกลงทั้ง 3 ฉบับ

5) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อาเซียนได้จัดทำแผนแม่บทความร่วมมือด้าน ICT ในอาเซียนปี พ.ศ. 2554-2558 (ASEAN ICT Master Plan) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในสาขา ICT เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ICT

ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ในอาเซียน

6) พลังงาน อาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันบันทึกความเข้าใจว่าด้วย ASEAN Power Grid เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานร่วมกันในภูมิภาค และได้ให้การรับรองความตกลงว่าด้วยความมั่นคงด้านปิโตรเลียม ซึ่งจะส่งเสริมความสามารถในการตอบสนองทั้งของแต่ละประเทศ และร่วมกันต่อภาวะฉุกเฉินด้านพลังงานและลดผลกระทบจากภาวะดังกล่าว

1.5.3 การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs อาเซียนได้จัดทำยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs และอยู่ระหว่างทบทวนแผนนโยบายในการพัฒนา SMEs ปี พ.ศ. 2547-2557

2) ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เป็นแผนงานการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการดำเนินในระยะที่ 2 (ปี พ.ศ. 2552-2558) ซึ่งจะระบุโครงการความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ใน 3 เสาหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการของประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ (กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม) และเน้นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อการเร่งรัดการรวมกลุ่มของอาเซียน อนึ่ง ที่ประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 19 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ได้รับรองกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคของอาเซียน (ASEAN Framework for Equitable Economic Development : Guiding Principles for Inclusive and Sustainable Growth) เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค (Equitable Economic Development) ของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตาม AEC Blueprint

1.5.4 การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์

อาเซียนมีการรวมกลุ่มกับเศรษฐกิจโลกโดยการจัดทำ เขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) และ พันธมิตรทางเศรษฐกิจ (Closer Economic Partnership: CEP) กับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ ได้แก่ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ความคืบหน้าสำคัญ มีดังนี้

1) อาเซียน-จีน ความตกลงการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ด้านบริการในปี พ.ศ. 2550 โดยได้บรรลุเป้าหมายการเปิดเสรีการค้าสินค้าเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 และลงนามความตกลงด้านการลงทุนเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2555

2) อาเซียน-เกาหลี ความตกลงการค้าสินค้าและบริการมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 (ยกเว้นไทย ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 และวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2552

ตามลำดับ) ความตกลงด้านการลงทุน ลงนามเมื่อ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2552 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2552

3) อาเซียน-ญี่ปุ่น กรอบความตกลงการค้าสินค้า บริการและการลงทุน ลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2551 สำหรับไทย มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2552

4) อาเซียน-อินเดีย ความตกลงการค้าสินค้าลงนามเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2552 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 และอยู่ระหว่างการเจรจาความตกลงการค้าบริการและการลงทุน

5) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ กรอบความตกลงการค้าสินค้า บริการและการลงทุน ลงนามเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 การจัดทำ FTA และ CEP ของอาเซียนกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกอาเซียนได้พิจารณาการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกรอบอาเซียน+3 (East Asia Free Trade Area: EAFTA) หรืออาเซียน+6 (Comprehensive Economic Partnership in East Asia: CEPEA) ซึ่งได้มีการทำการศึกษาความเป็นไปได้ของแต่ละกรอบแล้วในระดับหนึ่ง ขณะนี้ อยู่ระหว่างการจัดทำ Template for ASEAN ++ FTA ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับใช้จัดทำความตกลง FTA อาเซียน ++ กับประเทศคู่เจรจาเป็นกลุ่มประเทศ (กองอาเซียน : 2555)

1.6 ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติวิชาชีพของอาเซียน (Mutual Recognition Arrangement)

กรอบข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีของอาเซียน รัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาราม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในฐานะประเทศสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (จากนี้จะเรียกรวมกันว่า “อาเซียน” หรือ “ประเทศสมาชิกอาเซียน”) ตระหนักถึง วัตถุประสงค์ของกรอบความตกลงอาเซียนด้านบริการ (จากนี้จะเรียกว่า “อาฟาส”) ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือด้านบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน สร้างความหลากหลายด้านความสามารถในการผลิตอุปทานและกระจายการบริการของผู้ให้บริการทั้งภายในและภายนอกอาเซียน และเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการโดยขยายทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างของการเปิดเสรี ให้เกินไปกว่าที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (จากนี้จะเรียกว่า “แกตส์”) โดยมุ่งหวังให้เกิดการค้าบริการอย่างเสรี ราบรื่นถึง ข้อ 5 ของอาฟาส ระบุว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอาจยอมรับการศึกษา หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับ เจื่อนใจที่บรรลู่ และใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกให้ ในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ของการอนุญาตหรือรับรองผู้ให้บริการ ราบรื่นถึงผลการตัดสินใจใน

แถลงการณ์บาหลี ซึ่งได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่จัดขึ้นในปี ค.ศ. 2003 ซึ่งเรียกร้องให้จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (จากนี้จะเรียกว่า “MRA”) ด้านคุณสมบัติในการบริการด้านวิชาชีพหลักภายในปี ค.ศ. 2008 เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี สำหรับ นักวิชาชีพ / แรงงานชำนาญการ / ผู้มีความสามารถพิเศษ ในอาเซียน และปรารถนาที่จะมีกรอบเพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนตลอดจนส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และแลกเปลี่ยนความชำนาญประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ที่เหมาะสมกับความต้องการของประเทศสมาชิกอาเซียน ตระหนักถึงสิทธิของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลการให้บริการของสาขาวิชาชีพบัญชีในดินแดนของตน รับทราบถึง ระดับการพัฒนาในบริการบัญชีที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน จึงได้ตกลงกรอบความตกลงอาเซียนสำหรับจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม เพื่อส่งเสริมประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อมให้เริ่มการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายเพื่อจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในวิชาชีพบัญชี

1.6.1 วัตถุประสงค์และหลักการ

1) กรอบข้อตกลงนี้ วางหลักการและแนวทางกว้างๆ สำหรับการเจรจาในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีในการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

2) วัตถุประสงค์ของกรอบความตกลงนี้ คือ

ก. เพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการให้โครงสร้างเพื่อนำไปสู่การสรุปข้อตกลงนั้น

ข. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ส่งเสริม และคำนึงถึงการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ทั้งด้านมาตรฐานและคุณสมบัติของวิชาชีพบัญชี

3) เพื่อบรรลุจุดประสงค์ข้างต้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจะใช้หลักการดังต่อไปนี้เป็นแนวทาง

ก. ส่งเสริมประสิทธิภาพและคุณภาพของมาตรฐานของวิชาชีพบัญชีในประเทศสมาชิกอาเซียน

ข. เสริมสร้างความร่วมมือในวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

ค. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วม โดยไม่ลดมาตรฐานและข้อกำหนดของวิชาชีพบัญชี ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

ง. การเจรจาทั้งหมดระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่ว่าจะในระดับสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย เพื่อจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชี จะต้องอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์ ความยุติธรรม และต่างตอบแทน

1.6.2 นิยามและขอบเขตสำหรับในกรอบความตกลงเวียนเสียแต่ในบริบทที่กำหนดเป็นอื่น

1) ประเทศแหล่งกำเนิด หมายถึงประเทศสมาชิกซึ่งนักบัญชีอาชีพ ได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกและ/หรือ ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี

2) หลักเกณฑ์หรือมาตรฐาน โดยทั่วไป 2 คำนี้ใช้แทนกันได้เพื่อหมายถึงข้อกำหนดของเงื่อนไขที่ออกโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งนักบัญชีอาชีพจะต้องปฏิบัติตาม

3) บริการบัญชี หมายถึง กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ CPC 862 ของ Provisional CPC ของสหประชาชาติ รวมทั้งบริการบัญชีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการด้านบัญชี ซึ่งเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมการเจรจาในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชี

4) ประเทศผู้รับ หมายถึง ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีนักบัญชีอาชีพ จากประเทศสมาชิกอื่นมาขอสมัครให้มีการยอมรับเพื่อประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศนั้น

5) คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี หมายถึงองค์กรวิชาชีพบัญชีที่ได้รับมอบหมาย หรือ หน่วยงานรัฐที่ได้รับมอบหมาย ในแต่ละประเทศสมาชิก

6) นักบัญชีอาชีพ หมายถึง บุคคลธรรมดาที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งได้รับการประเมินโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี ว่ามีคุณสมบัติทั้งทางเทคนิค ศีลธรรม และกฎหมาย ในการประกอบวิชาชีพบัญชีโดยอิสระ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของ และ/หรือได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ ในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมไม่ว่าจะเป็นในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี ประเทศสมาชิกอาจใช้การเรียกชื่อและมีข้อกำหนดที่แตกต่างกันได้ในการอ้างถึงนักบัญชีอาชีพ

7) การยอมรับ หมายถึง การยอมรับโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ /หรือสภาวิชาชีพบัญชี ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้

8) กฎระเบียบภายใน หมายถึง กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงแนวทางและแนวปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริการบัญชี ซึ่งออกโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชีของประเทศนั้นๆ

1.6.3 หลักเกณฑ์การยอมรับ ประเทศสมาชิกอาเซียน ยอมรับว่าการศึกษา ไบอโนูญาติ การแสดง ให้เห็นว่ามีความสามารถ และประสบการณ์ อาจเป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณาให้การยอมรับ

1) การศึกษา ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า นักบัญชีอาชีพของประเทศสมาชิกซึ่งขอให้มีการยอมรับในอีกประเทศสมาชิก ต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศ แหล่งกำเนิด ซึ่งหนังสือรับรองการศึกษาของบุคคลนั้นอาจถูกประเมินและยอมรับโดย คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชีของประเทศผู้รับว่า ผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาในประเทศผู้รับ

2) ไบอโนูญาติ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นนอกเหนือจาก คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดให้ต้องมี ไบอโนูญาติอื่นๆ ในการประกอบวิชาชีพ ประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายใน จะต้อง พยายามอย่างเต็มความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพของประเทศสมาชิกอื่น ได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี

3) การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับถึงความจำเป็นที่ จะต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ ซึ่งขอให้มีการยอมรับในประเทศนั้น แสดงให้เห็นว่ามี ความสามารถในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสร้างความมั่นใจว่านักบัญชีอาชีพ มีความรู้ความสามารถ ครบถ้วนตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ

4) ประสบการณ์ นักบัญชีอาชีพที่ต้องการให้มีการยอมรับจะต้องมีประสบการณ์ ครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ

5) มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) ประเทศสมาชิกอาเซียน ควรที่จะนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) มาใช้ในการกำหนด ความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่างๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิก อาเซียน ภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้นๆ

1.6.4 กฎระเบียบภายในประเทศ

1) กฎระเบียบภายใน ข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีใดๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องไม่กระทบต่อ สิทธิ อำนาจ และหน้าที่ของแต่ละประเทศ สมาชิก และคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี หรือ หน่วยงานกำกับดูแลอื่นของประเทศนั้นๆ ในการกำหนดหรือกำกับดูแลกฎระเบียบภายในที่สำคัญ

2) คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี ของประเทศสมาชิก มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

ก. ให้การยอมรับนักบัญชีอาชีพ ที่สมัครเพื่อประกอบวิชาชีพโดยอิสระหรือร่วมกับนักบัญชีอาชีพของประเทศผู้รับ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบภายในของประเทศ

ข. ติดตามตรวจสอบการประกอบวิชาชีพของนักบัญชีอาชีพ ที่ได้รับการยอมรับให้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ

ค. กำหนด และ/หรือคงไว้ ซึ่งมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

ง. แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบภายใน แนวปฏิบัติ และการพัฒนาต่างๆ ด้านบริการบัญชีระหว่างประเทศประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานภูมิภาค และ/หรือสากลที่มีอยู่

1.6.5 การยอมรับร่วม หลังจากการลงนามในกรอบข้อตกลงนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนควรจะมีการเริ่มเจรจาเพื่อสรุปผลการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีต่อไป

1) ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ของแต่ละประเทศสมาชิก ข้อตกลงยอมรับร่วมอาจจะกระทำ โดยความเกี่ยวข้อง และ/หรือการให้ความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

2) ประเทศสมาชิกอาเซียนควรจะนำเอาแนวทางการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบริการบัญชีขององค์การการค้าโลกมาใช้

3) ประเทศสมาชิกอาเซียนควรที่จะยึดถือกรอบข้อตกลงนี้ในการเจรจาและสรุปผลการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี

4) ข้อบทต่างๆ ของกรอบข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้กับคนชาติของทุกประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากจะมีการระบุไว้เป็นอื่นในข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี

1.6.6 การแก้ไขปรับปรุง

1) ข้อบทต่างๆ ของกรอบข้อตกลงนี้จะสามารถแก้ไขปรับปรุงได้ก็ต่อเมื่อ ได้รับความเห็นชอบซึ่งจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดเท่านั้น

2) การแก้ไขใด ๆ ของภาคผนวก 1 (รายชื่อของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี สามารถแก้ไขได้ในทางบริหาร โดยเลขาธิการอาเซียน โดย

การแจ้งของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ๆ ถึงการเปลี่ยนแปลงในคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชีของตน ซึ่งเลขานุการอาเซียนจะแจ้งการเปลี่ยนแปลงกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นต่อไป

1.6.7 การระงับข้อพิพาท

1) ประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะยอมรับร่วมกันในเรื่องการตีความและการประยุกต์ใช้กรอบข้อตกลงนี้ และจะต้องพยายามทุกวิถีทางผ่านการติดต่อสื่อสาร เจรจา ปรีกษา และร่วมมือกันเพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นที่พอใจร่วมกัน ต่อสาเหตุใด ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อ การดำเนินการตามกรอบข้อตกลงนี้

2) ข้อบทของพิธีสารอาเซียนเรื่องกลไกการระงับข้อพิพาท ซึ่งจัดทำขึ้นที่กรุงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 จะนำมาใช้กับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการตีความ การปฏิบัติตาม และ/หรือ การใช้กรอบข้อตกลงนี้

1.6.8 ข้อบทสุดท้าย

1) เงื่อนไขนิยามและข้อบทอื่น ๆ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (แอกตส์) และกรอบความตกลงอาเซียนด้านบริการ (อาฟาส) จะถูกอ้างอิงและนำมาใช้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้กรอบความตกลงนี้ สำหรับกรณีที่ไม่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

2) กรอบข้อตกลงนี้ จะมีผลใช้บังคับสาม (3) เดือนหลังจากประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศลงนาม

3) กรอบข้อตกลงนี้จะได้รับการเก็บรักษาไว้กับเลขานุการอาเซียน ซึ่งจะทำหน้าที่ถูกต้องส่งให้แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ : 2551)

1.7 ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (The General Agreement on Trade in Services:

GATS)

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ หรือที่เรียกว่า “GATS” เป็นความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการค้าบริการระหว่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างประเทศสำหรับประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ได้ถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกทั้งหลายรวมทั้งประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ ภายใต้ GATS อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เช่น หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored-Nation Treatment: MFN) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ควบคุมการค้าบริการตามหลักความ โปร่งใส (Transparency)

รูปแบบการค้าบริการตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการขององค์การการค้าโลก มี 4 รูปแบบ (Mode of Supply) ดังนี้

1.7.1 รูปแบบที่ 1 การบริการข้ามพรมแดน (Cross Border Supply) เป็นการให้บริการจากพรมแดนของประเทศสมาชิกหนึ่งข้ามพรมแดนไปสู่ประเทศสมาชิกอื่นที่เป็นผู้รับบริการ โดยผู้ให้บริการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวอยู่ในประเทศของผู้รับบริการ มีลักษณะเหมือนกับการนำเข้าและส่งออกสินค้า แต่เปลี่ยนจากสินค้าเป็นการให้บริการ ทั้งนี้ แม้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการจะมีสัญชาติเดียวกันก็ตาม ก็มีลักษณะเป็นการค้าบริการระหว่างประเทศ เพราะมีองค์ประกอบระหว่างประเทศ กล่าวคือ ตัวบริการมีการเคลื่อนที่ข้ามพรมแดน

1.7.2 รูปแบบที่ 2 การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption Abroad) เป็นการให้บริการที่เกิดขึ้นในพรมแดนของประเทศผู้ให้บริการ โดยอาศัยการเคลื่อนย้ายของผู้บริโภคเป็นเงื่อนไขสำคัญ

1.7.3 รูปแบบที่ 3 การจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ (Commercial Presence) เป็นการเข้าไปลงทุนจัดตั้งหน่วยธุรกิจของสถานประกอบการวิสาหกิจหรือธุรกิจ (Establishment of Business Entity) ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการในประเทศผู้รับบริการ ซึ่งมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

1.7.4 รูปแบบที่ 4 การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Person) เป็นการเข้าไปทำงานประกอบอาชีพในสาขาบริการด้านต่างๆ เป็นการชั่วคราว ในประเทศผู้รับบริการ (รศ. ดร.อภิญา เลื่อนฉวี : 2553)

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ประชาคมอาเซียน เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 ในยุคแห่งความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ มีการแข่งขันทางการผลิต ส่งออก

การตลาด และการหาแหล่งเงินทุน ทำให้เศรษฐกิจเกิดการเจริญเติบโตช้า และไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาได้มีการจัดทำปฏิญญาอาเซียน หรือปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการรวมตัวกัน เพื่อช่วยเร่งรัดความเจริญก้าวหน้า สร้างความร่วมมือในหลายๆ ด้าน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยอาเซียนได้พยายามศึกษาหาแนวทาง และมาตรการที่จะขยายการค้าระหว่างกันให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน ลดอุปสรรคทางการค้า รวมถึงการกำหนดอัตราภาษีที่ต่ำ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการนำเข้าและส่งออก อย่างเสรีของชาติอาเซียน ประชาคมอาเซียนได้วางกรอบทางกฎหมายและ โครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน คือ การจัดทำกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียน วัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียน คือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพในกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น และกฎบัตรอาเซียนจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็น องค์กรระหว่างรัฐบาล ซึ่งกฎบัตรอาเซียน ประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 หมวด 55 ข้อ ประชาคมอาเซียนประกอบไปด้วย สามเสาหลักสำคัญ ได้แก่ เสาหลักที่ 1 ความร่วมมือในด้านการเมืองและ ความมั่นคง มีเป้าหมายที่สำคัญคือการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค เสาหลักที่ 2 ความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ การเพิ่ม ผลประโยชน์ทางการค้า สร้างเสถียรภาพทางการเมือง ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม รวมทั้งในด้านการค้าสินค้าและบริการ การลงทุน และเสาหลักที่ 3 ความร่วมมือในด้าน สังคมและวัฒนธรรม หรือความร่วมมือเฉพาะด้าน คือ ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่มีใช้ด้านการเมือง และเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อในระดับภูมิภาค พัฒนา และเสริมสร้างสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น รวมถึงการลดผลกระทบทางสังคมที่ อาจเกิดขึ้นจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอาเซียน ในความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับแบบพิมพ์เขียวเพื่อการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นการ กำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยได้ กำหนดเป้าหมายหลัก 4 ประการได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ซึ่งถือเป็นการเปิด เสรีทางการค้า สามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมือได้อย่างเสรี การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่า เทียมกัน และ การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ โดยการเคลื่อนย้าย แรงงานฝีมืออย่างเสรีตามแบบพิมพ์เขียวนั้น ยังคงเน้นที่แรงงานทักษะ และต้องเป็นไปตามข้อตกลง ขอมรบรวมในคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียนด้วย

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

2.1 ความหมายของวิชาชีพบัญชี

2.1.1 นิยามของวิชาชีพบัญชี

ให้บริการทางการบัญชีแก่สถานประกอบการ ธุรกิจ บุคคล สถาบันเอกชนหรือหน่วยงานรัฐบาล รวมถึงการควบคุมดูแลการทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี แนะนำการวางแผน การจัดระบบการจัดทำบัญชีและงบประมาณ รับรองความถูกต้องและความครบถ้วนของงบการเงินเพื่อแสดงต่อผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น หน่วยงานทางกฎหมายและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำประมาณการรายได้ ประมาณการรายจ่าย ผลการดำเนินงานและงบประมาณอื่นๆ ดำเนินการเกี่ยวกับการคืนภาษี และให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดเก็บภาษี ตรวจสอบเงินได้พึงประเมินเพื่อยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน หรือจัดส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ประเมินภาษีเพื่อยื่นต่อเจ้าหน้าที่สรรพากร รวมถึงตรวจสอบหลักฐานทางการเงินต่างๆ เช่น การถือผล และการล้มละลายตลอดจนปฏิบัติงานหน้าที่การงานเกี่ยวข้อง และควบคุมดูแลผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ

2.1.2 ลักษณะงานของวิชาชีพบัญชี

นักบัญชีทั่วไป สมุห์บัญชี ทำหน้าที่วางแผนและดำเนินงานด้านการเงินและการคลังของสถานประกอบการธุรกิจ บุคคล สถาบันเอกชน และหน่วยงานของรัฐบาล โดยมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางระบบและระเบียบด้านบัญชี การเงิน และงบประมาณ คิดค้น วางระบบควบคุมงานบัญชีต่างๆ และงบประมาณ กำหนดรหัสบัญชี ศึกษาและติดตามมาตรฐานการบัญชี ข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วางแผนด้านการจัดตั้งงบประมาณ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของต้นทุน ปริมาณ และผลตอบแทน รวมทั้งวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ และข้อมูลต่างๆ ที่ใช้เกี่ยวกับการดำเนินงาน ติดตามการใช้เงินของหน่วยงาน วิเคราะห์งบการเงิน และประเมินผลการลงทุน จัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเชื่อถือได้ วิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศด้านการเงิน (Financial Management Information System) เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการบริหารและตัดสินใจในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและได้รับผลตอบแทนสูงสุด ตลอดจนให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานด้านบัญชีการเงินและงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

พนักงานบัญชีทำงานบันทึกข้อมูลการเงินขององค์กรอย่างสมบูรณ์ตามระบบของการบัญชี และเป็นระเบียบแบบแผน เช่น บัญชีรายรับ หรือบัญชีรายจ่าย เป็นต้น ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และบันทึกเกี่ยวกับการจ่ายเงิน การรับเงินและธุรกิจการเงินอื่นๆ และลงบัญชีแยกประเภท ตรวจสอบการลงบัญชี การคำนวณ และรวมยอดเงินเท่าที่จำเป็น ท่างบดุลและรวบรวมรายงานการเงินตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำ เพื่อแสดงรายรับรายจ่าย บัญชีรายรับและรายจ่าย กำไรหรือขาดทุน และเรื่องราวเกี่ยวกับการเงินอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่กำลังดำเนินงานอยู่

คำนวณและจ่ายเงินค่าจ้าง ทำรายงานแสดงฐานะทางการเงิน ทำรายงานแสดงฐานะทางการบัญชี ให้แก่ลูกค้าและปฏิบัติงานต่างๆ เกี่ยวกับการทำบัญชี ทำบันทึกการเงิน โดยใช้เครื่องทำบัญชี ตรวจสอบการลงบัญชี รวบรวมรายงานเสนอตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำ ปีงบประมาณเงิน ประจำเดือน ทำหน้าที่ให้บริการทางการบัญชีแก่สถานประกอบการธุรกิจ บุคคล สถาบันเอกชน หรือหน่วยงานรัฐบาล รวมถึงการควบคุมดูแลการทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี การตรวจสอบ การรับรองความถูกต้อง และความครบถ้วนในการทำบัญชีและเอกสารทางการเงิน ตรวจสอบ เอกสารการเบิกจ่าย จัดเตรียมงบทดลอง บันทึกการรับจ่ายประจำวัน จัดทำรายงาน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ชื่อและขายพร้อมทั้งเอกสารประกอบเพื่อนำเสนอกรมสรรพากรทุกเดือน จัดทำ รายงานภาษีเงินได้ของบริษัทเพื่อนำเสนอกรมสรรพากรทุกสิ้นปี (กองส่งเสริมการมีงานทำ : 2557)

2.2 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 ซึ่ง จะมีผลทำให้กฎหมายบัญชีหรือประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ถูกยกเลิกไปใน พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกำหนดแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องใน การจัดทำบัญชีของธุรกิจไว้ 2 ฝ่าย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกับผู้ทำบัญชี เพื่อให้บุคคลทั้ง 2 ฝ่าย ได้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ช่วยทำให้การจัดทำบัญชีของธุรกิจถูกต้องส่งผลให้ข้อมูลในงบ การการเงินเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้

2.2.1 ความหมายของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. 2543 (มาตรา 4) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี (มาตรา 8) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 (มาตรา 8 วรรค 1) ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัท มหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบ ธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

กลุ่มที่ 2 (มาตรา 8 วรรค 2) ได้แก่ สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำ เมื่อผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชีกลุ่มที่ 1 ประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีด้วย

กลุ่มที่ 3 (มาตรา 8 วรรค 4) ได้แก่ บุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จด ทะเบียนที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกประกาศ กระทรวงพาณิชย์กำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ได้แก่

1) บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าประเภทแถบเสียงเพลง แถบวีดิทัศน์ และแผ่นซีดี

2) บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจ โรงงาน แปรสภาพ แกะสลัก และการทำหัตถกรรมจากงาช้าง การค้าปลีก การค้าส่ง งาช้าง และผลิตภัณฑ์จากงาช้าง

2.2.2 หน้าที่ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

1) จัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตน (มาตรา 8 วรรค 1 วรรค 6)

2) จัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด (มาตรา 19 วรรค 1) เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้ (มาตรา 19 วรรค 2)

3) ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (มาตรา 19 วรรค 1 ตอนท้าย)

4) ส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน (มาตรา 12)

5) จัดทำงบการเงินตามแบบที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด รวมทั้งได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีรายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการดังต่อไปนี้เกินกำหนด คือ ทุนจดทะเบียนเกินห้าล้านบาท หรือสินทรัพย์รวมเกินสามสิบล้านบาท หรือรายได้รวมเกินสามสิบล้านบาท (มาตรา 11 วรรค 1 วรรค 3 และวรรค 4) สำหรับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีรายการดังต่อไปนี้ทุกรายการไม่เกินกำหนดได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดจ้างงบการเงิน ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือ ทุนจดทะเบียนไม่เกินห้าล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท และรายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท (มาตรา 11 วรรค 4)

6) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร และห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ต้องยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชี (มาตรา 11 วรรค 1) สำหรับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็น บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยต้องยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่

ประชุมใหญ่ (มาตรา 11 วรรค 1) สำหรับบุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ ประกอบธุรกิจในประเทศไทยไม่ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

7) ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำงานประจำ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้อง ใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่น (มาตรา 13) ต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้อง ใช้ประกอบการลงบัญชี ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชีและ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (มาตรา 14)

8) เมื่อบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ต้องแจ้ง ต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญ หายหรือเสียหายนั้น (มาตรา 15)

9) เมื่อเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใดๆ โดยมีได้มีการชำระบัญชี ให้ส่งมอบบัญชีและ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายในเก้าสิบวันนับ แต่วันเลิกประกอบธุรกิจ (มาตรา 17)

2.2.3 ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะ ได้ กระทำในฐานะเป็นลูกจ้าง ของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม (มาตรา 4)

2.2.4 คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

ก. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
ข. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชี
ค. ไม่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดตามกฎหมายบัญชี กฎหมายผู้สอบบัญชี หรือ กฎหมายวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

ง. มีคุณสมบัติด้านคุณวุฒิการศึกษา ตามขนาดธุรกิจที่กำหนดแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตาม กฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท สินทรัพย์ รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือ กระทรวงศึกษาธิการเทียบว่า ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

กลุ่ม 2 ผู้ทำบัญชีของธุรกิจต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) เทียบเท่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

- ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนหรือสินทรัพย์รวมหรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดในกลุ่ม 1

- บริษัทมหาชนจำกัด

- นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

- กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

- ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุน หลักทรัพย์ เครดิทฟองดิเออร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

- ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

กลุ่ม 3 ผู้ทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี บุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็สามารถทำได้ แต่หากมอบให้ผู้อื่นจัดทำบัญชีคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน (ก) และ (ข) โดยอนุโลม ห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือ (ข) โดยอนุโลม

จ. มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547

2.2.5 เงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำบัญชีของธุรกิจ ต้องดำเนินการแจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 60 วัน นับแต่วันเริ่มทำบัญชี ซึ่งปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เปิดให้บริการผู้ทำบัญชีผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตทั้งหมด

2.2.6 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี

ก. ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตลอดระยะเวลาที่ยังเป็นผู้ทำบัญชี การนับระยะเวลาและจำนวนชั่วโมง การนับระยะเวลาให้นับเป็นรอบๆ รอบละสามปี ปฏิทิน เรียกว่า “รอบระยะเวลาสามปี” โดยทุกรอบระยะเวลาสามปีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในจำนวนชั่วโมง รายปี จะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อย

กว่าปีละ 6 ชั่วโมง ภาพรวมสามปี (ครบรอบระยะเวลาสามปี) จะต้องมียังจำนวนชั่วโมงในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง

ข. การแจ้งข้อมูล และการเก็บหลักฐาน ผู้ทำบัญชีสามารถแจ้งผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทางเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (<http://www.dbd.go.th>) ต่ออธิบดีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุกปี และต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นสุดการอบรม

ค. จำนวนผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ผู้ทำบัญชีสามารถรับทำได้ ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชีปีละเกินกว่า 100 ราย

2.2.7 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี

ก. จัดทำบัญชีเพื่อให้แสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

ข. ลงรายการบัญชีเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับหรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสบัญชีที่เป็นภาษาไทยไว้

ค. เขียนด้วยหมึก ดิจิพิมพ์ หรือดีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใด ที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน

2.2.8 บทกำหนดโทษที่สำคัญ

ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องรับโทษตามลักษณะความผิด ซึ่งโทษมีทั้งโทษปรับและจำคุกและรุนแรงขึ้น นอกจากนี้ในกรณีที่เป็นความผิดต่อเนื่องมีโทษปรับรายวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

2.3 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มีทั้งหมด 78 มาตรา จัดแบ่งเป็น 9 หมวดและบทเฉพาะกาล สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.3.1 กำหนดคำนิยามของวิชาชีพบัญชี

โดยหมายความว่า วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ วิชาชีพด้านการทำบัญชี และด้านการสอบบัญชี เป็นวิชาชีพควบคุม โดยผู้ประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชีต้องเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี จึงจะสามารถประกอบวิชาชีพทำบัญชีได้ และผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีต้องเป็นสมาชิกและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี จึงจะสามารถประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีได้ สำหรับวิชาชีพบัญชีที่เหลืออีก 4 ด้าน ได้แก่ วิชาชีพด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร และด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี นั้น กฎหมายยังไม่ได้กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว จึงสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีแต่อย่างใด แต่ในภายหน้าหากการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านใดด้านหนึ่ง (นอกจากด้านการทำบัญชีและด้านการสอบบัญชี) มีผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนได้เสียของประชาชนหรือเพื่อประโยชน์ที่จะให้มีการคุ้มครองประชาชนและพัฒนาหรือจัดระเบียบการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านใด คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีจะเสนอแนะให้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบวิชาชีพบัญชีด้านนั้นต้องได้รับใบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีก็ได้

2.3.2 โครงสร้างองค์กรในการกำกับดูแลวิชาชีพบัญชี

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแล การพัฒนาความรู้ ส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพ และควบคุมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.3.3 สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี แบ่ง 4 ประเภท ดังนี้

1) สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชี หรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพกำหนด

2) สมาชิกวิสามัญ

ก. กรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีพิจารณาเห็นว่ามีมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

ข. กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศนั้นได้ อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

3) สมาชิกสมทบ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือด้าน

อื่นที่มีการสอนวิชาการบัญชีเป็นหลัก บริหารธุรกิจ (สาขาวิชาการบัญชี) หรืออนุปริญญาทางการบัญชี หรืออยู่ระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการบัญชี

4) สมาชิกกิตติมศักดิ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเชิญเป็นสมาชิกตามมติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้ สมาชิกสามัญ สมาชิกวิสามัญ และสมาชิกสมทบจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

2.3.4 มาตรฐานการบัญชี

กำหนดโดย“คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี” ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชี มีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน แต่ไม่เกิน 11 คน และผู้แทนจากกรมการประกันภัย ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ร่วมเป็นกรรมการ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี

2.3.5 การควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี

ในเบื้องต้นพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี 2 ด้านก่อน คือ ด้านการสอบบัญชีและด้านการทำบัญชี แต่ในภายหน้าหากมีความจำเป็นอาจมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบวิชาชีพด้านนั้นๆ ต้องมีการควบคุมเพิ่มขึ้นได้

2.3.6 ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี

ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีจะต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนจึงจะสามารถประกอบวิชาชีพได้ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนผู้ทำบัญชีปีละ 500 หรือ 300 บาท แล้วแต่คุณวุฒิ (สำนักพัฒนาบัญชีธุรกิจ : 2556)

2.4 คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการศึกษาสากล

(International Education Standard: IES)

เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountance: IFAC) จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพดังมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

2.4.1 วุฒิการศึกษา นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต้นทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge)

2.4.2 ทักษะทางวิชาชีพ นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ในด้านต่างๆ ได้แก่

1) ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ซึ่งแบ่งย่อยได้อีก 6 ระดับตามลำดับจากน้อยไปหามาก ได้แก่ มีความรู้ มีความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ได้ สามารถสังเคราะห์ได้ (นำองค์ความรู้หลายๆด้านมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วทำการคาดการณ์และให้ผลสรุปได้) และสามารถประเมินคุณค่าได้ สิ่งที่สำคัญคือบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางปัญญาช่วยให้ นักบัญชีแก้ปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก่ใจสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นประกอบไปด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

ก. ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข. จัดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์

ค. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills) ประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง

ก. ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข. การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง (Decision modeling and risk Analysis)

ค. การประเมินค่า

ง. การรายงาน

จ. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง

ก. ความสามารถในการจัดการตนเอง

ข. มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ค. ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

ง. ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

จ. พิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ

ฉ. ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดีรับและส่งผลสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

ก. การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ข. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม

ค. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้

ง. เจรจาต่อรองหนทางแก้ปัญหาและกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสถานการณ์ทางวิชาชีพ

จ. การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉ. สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง

5) ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปัจจุบันผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายหน่วยงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมีมุมมองแบบรอบด้าน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจจะรวมถึง

ก. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหาร โครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ

ข. ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร

ค. การมีภาวะความเป็นผู้นำ

ง. การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

(คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี: 2550)

2.4.3 คุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

2.4.4 ประสบการณ์เชิงปฏิบัติ นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Experience) เป็นระยะเวลาอันยาวนานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

2.4.5 ประเมินความสามารถทางวิชาชีพ นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

2.4.6 การเรียนรู้ นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น (Lifelong Learning)

โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม (ดร.สันสกฤต วิจิตรเลขการ:2549)

2.5 บริการวิชาชีพสาขาบัญชี

ในการเจรจาการค้าบริการระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) มีการจำแนกบริการ ออกเป็น 12 สาขาหลัก เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเจรจา ประกอบด้วย บริการทางธุรกิจ การสื่อสาร การก่อสร้างและบริการทางวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดจำหน่าย การศึกษา สิ่งแวดล้อม การเงิน สุขภาพและบริการเกี่ยวเนื่อง การท่องเที่ยว นันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา การขนส่ง บริการอื่นๆ

บริการวิชาชีพสาขาบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ (professional services) ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อยในบริการทางธุรกิจ (Business Services) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.1 บริการวิชาชีพบัญชี

กิจกรรม	รหัส CPC	คำอธิบาย
บริการวิชาชีพบัญชี	8621	ครอบคลุมกิจกรรม ดังต่อไปนี้
การตรวจสอบบัญชี		กิจกรรมการตรวจสอบงบการเงิน
และรับทำบัญชี		บริการวิเคราะห์งบการเงิน
(Accounting, auditing and book-keeping services)		บริการเตรียมจัดทำงบกำไรขาดทุน สำหรับบริษัทเอกชน บริการด้านบัญชีอื่น ๆ
บริการรับทำบัญชียกเว้นการคืนภาษี	8622	ครอบคลุมกิจกรรม ดังต่อไปนี้
		บริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี

ในการเจรจาภายใต้กรอบ WTO ประเทศที่ผลักดันการเปิดตลาดการค้าบริการสาขาวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ชิลี อียู ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกาและ สวิตเซอร์แลนด์ ได้ยื่นข้อเรียกร้อง แบบรวมกลุ่ม (Collective Request) ต่อสมาชิก WTO รวม 20 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบราซิล บรูไน จีน อียิปต์ เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา ฮอนดูรัส ฮ่องกง อินเดีย อินโดนีเซีย อิสราเอล มาเลเซีย เม็กซิโก โมร็อกโก นิการากัว ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อาฟริกาใต้ และไทย โดยเรียกร้องให้สมาชิกยกเลิกข้อจำกัดทั้งในด้านการเปิดตลาด (Market Access) และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และเปิดให้บุคคลธรรมดาต่างชาติ โดยเฉพาะผู้

ให้บริการ ตามสัญญาจ้าง 2 (Contractual Services Suppliers) และผู้ให้บริการวิชาชีพอิสระ 3 (Independent Professionals) สามารถเข้ามาให้บริการเหล่านี้ได้ นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้สมาชิกยกเลิก MFN Exemption ที่ตนเองมีในสาขาบัญชีด้วย

2.5.1 วิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบการค้าโลก

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพสาขาหนึ่งที่จะต้องเปิดเสรีภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีเป้าหมายให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดเสรีบริการวิชาชีพบัญชี โดยอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้อย่างน้อยร้อยละ 51 และ 70 ในปี พ.ศ. 2553 และ 2558 ตามลำดับ สำหรับการเปิดเสรีด้านการทำงานของบุคคลธรรมดาหรือการค้าบริการรูปแบบที่ 4 (mode 4) นั้น AEC Blueprint กำหนดให้ประเทศสมาชิกเจรจาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการลดข้อจำกัดการเปิดเสรีด้านดังกล่าวภายในปี พ.ศ. 2552

ในภาพรวมพบว่าการเปิดเสรีบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียน ยังมีอุปสรรคอยู่บ้างสำหรับบางประเทศ โดยในข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ 7 ของอาเซียน ซึ่งเป็นข้อผูกพันชุดปัจจุบัน มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 มี 4 ประเทศสมาชิกที่ยังไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมาย AEC Blueprint ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย โดยอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีการจำกัดสัดส่วนหุ้นต่างชาติไว้ไม่เกินร้อยละ 49 ส่วนฟิลิปปินส์ บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ในรายการกิจกรรมที่สงวนไว้สำหรับชาวฟิลิปปินส์ (Negative List) เท่านั้น และอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นเลย (no foreign equity) สำหรับอีก 6 ประเทศสมาชิกที่เหลือ ได้แก่ กลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม) บรูไน และสิงคโปร์ สามารถบรรลุตามเป้าหมาย AEC Blueprint โดยได้อนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นข้างมากในธุรกิจบริการวิชาชีพบัญชีแล้ว ในส่วนของการเปิดเสรีด้านการทำงานของบุคคลธรรมดา การเจรจา ยังไม่มีความคืบหน้าโดยประเทศสมาชิกยังไม่สามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการลดข้อจำกัดการค้าบริการ mode 4 ตามที่กำหนดกรอบเวลาไว้ภายในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งในข้อผูกพันชุดปัจจุบัน ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ผูกพันเพียงการโอนย้ายพนักงานของบริษัทในเครือ (Intra-corporate-transferees) โดยจะจำกัดเฉพาะโอนย้ายในกลุ่มบุคลากรระดับบริหารจัดการเท่านั้น มีเพียงบางประเทศที่ผูกพันผู้ให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม การเข้าไปให้บริการวิชาชีพในประเทศอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบการกำกับดูแลภายในของแต่ละประเทศ เช่น การขึ้น

ทะเบียนกับองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือในกรณีของฟิลิปปินส์จะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานกำกับดูแลการให้บริการวิชาชีพ (Professional Regulatory Commission) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ : 2555)

จากข้างต้นสรุปได้ว่า วิชาชีพบัญชี มีความหมาย คือ การให้บริการทางการบัญชีแก่สถานประกอบการ ธุรกิจ บุคคล สถาบันเอกชน หรือหน่วยงานรัฐบาล รวมถึงการควบคุมดูแลการจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี แนะนำการวางแผน การจัดระบบบัญชีและงบประมาณ รับรองความถูกต้องและความครบถ้วนของงบการเงินเพื่อแสดงต่อผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และหน่วยงานทางกฎหมาย วิชาชีพบัญชีถือเป็นวิชาชีพควบคุม ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 และผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีครบถ้วนตาม ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมถึงผู้ทำบัญชีควรมีคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดของ IES และยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล ที่ออกโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ในด้านวุฒิการศึกษา ด้านทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม มีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ จะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ และต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น ซึ่งในการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ตามเป้าหมายของแบบพิมพ์เขียวได้กำหนดให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี 7 วิชาชีพ ซึ่ง วิชาชีพบัญชี ถือเป็น 1 ใน 7 วิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ภายใต้กรอบองค์การค้าโลก บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อยในบริการธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม รหัส CPC 8621 ได้แก่ บริการวิชาชีพบัญชี การสอบบัญชีและรับทำบัญชี และกิจกรรม รหัส CPC 8622 บริการรับทำบัญชียกเว้นการคืนภาษี โดยในภาพรวมแล้วถือว่าการเปิดเสรีด้านบริการวิชาชีพของประเทศสมาชิกอาเซียน ยังคงมีอุปสรรคในหลายด้าน เนื่องจากความแตกต่างด้านสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ถึงแม้หลายประเทศจะมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีสากลแล้วก็ตาม ส่วนของการเปิดเสรีด้านการทำงานของบุคคลธรรมดา การเจรจา ยังไม่มีความคืบหน้า โดยประเทศสมาชิกยังไม่สามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการลดข้อจำกัดทางการค้าบริการตามที่กำหนดกรอบเวลาไว้ภายในปี พ.ศ. 2552 ได้

3. ความหมายของความพร้อม

คำว่า พร้อม ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นคำวิเศษณ์ที่มีความหมายว่า ครบถ้วน ส่วนคำว่า ความพร้อม เป็นคำนามซึ่งจะมีความหมายว่า ความครบครัน หรือมีทุกอย่างครบแล้ว (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 : 2557)

ความพร้อม หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อวัยวะต่าง ๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ รวมทั้งพื้นฐานและประสบการณ์เดิม สภาพความพร้อมของหู ตา ประสาทสมองกล้ามเนื้อ ประสบการณ์เดิมที่จะเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่หรือสิ่งใหม่ ตลอดจนความสนใจ ความเข้าใจต่อสิ่งที่เห็น (kekzo.blogspot.com : 2554)

ความพร้อม หมายถึง สภาพแห่งความเจริญงอกงามและการพัฒนาการอย่างสูงสุดของบุคคลทั้งกาย สมอง อารมณ์และสังคม (เดือนใจ เศรษฐศักดิ์โก อ้างถึงใน นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง ความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่ง สิ่งใดทางด้านร่างกาย ได้แก่ วุฒิภาวะ (Maturity) ซึ่งหมายถึง การเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะของร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ อ้างถึงใน นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้โดยมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการเตรียมการไว้อย่างพร้อมมูลสำหรับกิจกรรมนั้น ๆ (สุวรรณณี รอดบำเรอ อ้างถึงใน นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง สภาวะหรือลักษณะของบุคคลที่กระทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง โดยมีสภาพการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ หรือการกระตือรือร้น เพื่อสนองต่อกิจกรรมนั้น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งเกิดจาก วุฒิภาวะ ประสบการณ์ และอารมณ์ (บรรจบ จันทร์เจริญ อ้างถึงใน นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง สภาวะที่สมบูรณ์ของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใด สิ่งหนึ่งอย่างหนึ่งอย่างบังเกิดผล (พรรณิ ชูทัยเจนจิต อ้างถึงใน นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง สภาพของบุคคลที่มีวุฒิภาวะ แรงจูงใจและประสบการณ์เดิมสูงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้สะดวก (นฤมล สุมรรคา : 2554)

ความพร้อม หมายถึง ภาวะทางร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ คุณธรรม และทักษะพื้นฐานต่างๆ ที่ผู้เรียนมีความพร้อมตามวัยและเกณฑ์ที่กำหนด สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ (ปัญญา บริสุทธิ์ : 2553)

ความพร้อม หมายถึง อินทรีย์ของร่างกายที่มีลักษณะอาการเตรียมพร้อมไว้เพื่อที่จะทำการสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้ได้และก้าวหน้า เช่น ความพร้อมในการเรียน การพูด การเขียน การเล่น กีฬา ความพร้อมเกิดขึ้นได้จาก วุฒิภาวะ (Maturity) ประสบการณ์ (Experiences) อารมณ์มั่นคง (Emotional stability) สมรรถภาพทางกาย (Physicalfitness) สังคม (Socialibility) (สุวิทย์ หิรัญกานท์, ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์ : 2548)

ความพร้อมในการเรียน หมายถึง สภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของผู้เรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดี ความพร้อมเกิดขึ้นได้สองทาง คือ ทางที่หนึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันเนื่องมาจากการพัฒนาทางจิตวิทยาของบุคคล ความพร้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ความพร้อมชนิดนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการทางจิตวิทยา และทางที่สองคือเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวของบุคคลนั้น อันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองหรือสภาวะแวดล้อม ความพร้อมที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วขณะ หมายถึงสภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ของบุคคลที่ไม่เป็นปกติ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เป็นไปตามสภาวะทางจิตวิทยาอันเป็นธรรมชาติ ซึ่งความพร้อมทางด้านร่างกาย หมายถึงความพร้อมอันเกิดจากความ เป็นปกติทางร่างกาย และความพร้อมทางด้านสติปัญญา หมายถึงการมีพื้นฐานทางวิชาการเพียงพอที่จะเรียนรู้หรือรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ทางวิชาการได้ (ชาญชัย อินทรประวัตติ : 2557)

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาวะของบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้ เข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการกระทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ให้ประสบความสำเร็จดังที่ตนตั้งใจไว้ ซึ่งอาจประสบความสำเร็จได้จากความเพียรพยายาม ทักษะส่วนบุคคล ทักษะด้านความเข้าใจ ความตั้งใจในการกระทำและเรียนรู้ การฝึกฝนตนเอง การเอาใจใส่ รวมถึงการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นฤมล สุวรรณคา (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ระดับความพร้อมและปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการจังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอหนองแคและ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระดับการศึกษาไม่ผลต่อความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมายและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนประสบการณ์ทำงานบัญชีมีผลต่อความพร้อมด้านภาษาและด้านกฎหมาย ระดับความรู้ ความเข้าใจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญ

นพดล สุคันตวิชัยกุล (2554) ได้ศึกษาความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนในด้านการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวิเคราะห์นโยบายและแผนกลยุทธ์ และการรวบรวมข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการแสวงหาคาดตอบด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากรที่เป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมด 839 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างมา 300 ตัวอย่าง และคัดเลือกที่สมบูรณ์ได้ 249 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยด้านการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนจาก 3 ระดับ คือ มาก น้อย ไม่พร้อมหรือไม่เปิดสอนนั้น ส่วนใหญ่ในด้านหลักสูตรต่างๆ จะอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จะอยู่ในระดับมาก หรือในส่วนของความพร้อมในด้านการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทย ในการเตรียมความพร้อมการผลิตช่างฝีมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาอาชีวศึกษาของไทยมีนโยบายที่เน้นไปในการผลิตช่างฝีมือหรือแรงงานฝีมือ (Skilled Labor) ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 เป็นต้น

มา จึงทำให้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เน้นแรงงานระดับ
ชำนาญการ ซึ่งผลิตโดยสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น

สุรภา ไถ่บ้านกวย (2555) ได้ทำการวิจัยคุณฉันทิพนธ์ เรื่องการพัฒนารูปแบบสำนักงาน
บัญชีในประเทศไทย เพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของ
สำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อพัฒนารูปแบบ
สำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อประเมินรูปแบบ
สำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า สภาพ
และปัญหาของสำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มี
องค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารของสำนักงานบัญชี ด้านข้อกำหนด
ทางด้านจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี
ด้านการจัดการทรัพยากรของสำนักงานบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านการ
ติดตาม ตรวจสอบ ของสำนักงานบัญชี และ ด้านการจัดการเอกสารของสำนักงานบัญชี การสร้าง
รูปแบบสำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่เหมาะสม ควร
ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ คน กระบวนการ และเทคโนโลยี

ทัศนีย์วรรณ ภูผ่าน (2555) ได้ศึกษาถึงการตระหนักถึงผลกระทบของประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน ต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพร้อมและการ
ตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต่อผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย โดยใช้การ
วิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ
ผู้จัดทำบัญชีในจังหวัดเลย จำนวน 307 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น
เพศหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงานด้านบัญชี 6-10 ปี
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือพนักงานทำบัญชี จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ
การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงาน ไม่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน พบว่า อายุมีผลต่อการตระหนักถึงผลกระทบทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้าน
แรงงาน และด้านกฎหมายทางบัญชี ส่วนประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีมีผลต่อการตระหนักถึง
ผลกระทบในด้านภาษาและแรงงาน ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์ใน
ทิศทางเดียวกันกับการตระหนักถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนในด้านภาษาและด้านแรงงาน
อย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีผู้การเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และได้
ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยเป็นผู้ทำบัญชีของนิติบุคคลที่มีทุนจ
ทะเบียนตั้งแต่ 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท และได้ทำการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลกับกรม
พัฒนาธุรกิจการค้า ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2555 ในเขตกรุงเทพมหานคร
จำนวน 327 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร
Taro Yamane และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเชื่อมั่น 95% หรือยอมให้มีความ
คลาดเคลื่อนได้ 5% ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
N = จำนวนประชากรทั้งหมด (ราย)
e = ค่าความคลาดเคลื่อน

ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 เมื่อแทนค่าจำนวนผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด 327 ราย ในสูตรสามารถคำนวณขนาดตัวอย่างของผู้ทำบัญชีได้ดังนี้

$$n = \frac{327}{1+327(0.05)^2}$$

$$= 180 \text{ ราย}$$

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบข้อมูลของนิติบุคคลในส่วนที่สำคัญ เช่น ที่อยู่ ทะเบียนพาณิชย์ สถานะของนิติบุคคล จากเลขทะเบียนนิติบุคคล ผ่านเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล เมื่อได้ตรวจสอบข้อมูลที่ต้องการแล้ว ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยทำการแบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิตามทะเบียนเริ่มแรกของนิติบุคคล และ หลังจากนั้นเลือกสุ่มตัวอย่างตามชั้นภูมิแบบโควตาอย่างเป็นสัดส่วน โดยประชากรที่มีจำนวนไม่เกิน 10 รายจะถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนประชากรที่เหลือทำการสุ่มโดยการจับสลาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 222 ราย
2. ทะเบียนเกิน 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 6 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 21 ราย
3. ทะเบียนเกิน 6 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 7 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 0 ราย
4. ทะเบียนเกิน 7 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 8 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 3 ราย
5. ทะเบียนเกิน 8 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 9 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 5 ราย
6. ทะเบียนเกิน 9 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีจำนวนประชากร 76 ราย

ตารางที่ 3.1 การแบ่งชั้นภูมิตามทะเบียนนิติบุคคลเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ทะเบียนของนิติบุคคล	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท	222	110
ทะเบียนเกิน 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 6 ล้านบาท	21	15
ทะเบียนเกิน 6 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 7 ล้านบาท	0	0
ทะเบียนเกิน 7 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 8 ล้านบาท	3	3
ทะเบียนเกิน 8 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 9 ล้านบาท	5	5
ทะเบียนเกิน 9 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท	76	47
รวมประชากรทั้งหมด/ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	327 ราย	180 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม

2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ และตำแหน่งงาน ซึ่งเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ทำบัญชี เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ โดยมีข้อที่ถูกต้อง จำนวน 12 ข้อ และข้อที่ไม่ถูกต้อง จำนวน 3 ข้อ เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบ 0 และ 1 ถ้าผู้ตอบเลือกใส่เครื่องหมายตรงกับข้อที่ถูกต้อง จะได้คะแนน 1 คะแนน หากตอบในข้อที่ไม่ถูกต้อง จะได้คะแนน 0 คะแนน เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีดังนี้

สัดส่วนที่ตอบถูก	จำนวนข้อที่ตอบถูก	ระดับความรู้และเข้าใจ
0.00-0.33	1-5 ข้อ	น้อย
0.34-0.67	6-10 ข้อ	ปานกลาง
0.68-1.00	11-15 ข้อ	มาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเป็นการแสดงความคิดเห็นด้านความพร้อมของผู้ตอบใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์การวัดตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความพร้อม	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลผลและอภิปรายผลการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามชุดนี้ จากการวัดแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า นั้น สามารถนำมาอภิปรายผล โดยระดับอันตรภาคชั้น มีดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ซึ่งจะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับห่างกัน 0.8 และกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพร้อม
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทำบัญชีได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ทำบัญชี ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้ทำบัญชี เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษา

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการทดสอบความเชื่อถือได้ โดยการทดสอบความเที่ยง (Reliability) และทดสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้ (ผดุงชัย ภูพัฒน์ : 2556)

2.2.1 การทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) วิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient Method) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ฉบับ กับกลุ่มทดสอบที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งค่าที่ได้จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.892 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงและคงที่

2.2.2 ทดสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชี จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ชัดเจน มีความเหมาะสมในเนื้อหา โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรายการ (Index of Congruence) ซึ่งมีการให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ดังนี้

+1 ถ้าวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 ถ้าวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทางบัญชี ทั้ง 3 ท่าน ในแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของรายการ ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามและวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมาย

ถ้า $IOC \geq 0.5$ แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.5$ แสดงว่า ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ต่อจากนั้นนำผลคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้มาพิจารณาแต่ละข้อแล้วนำคะแนนไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยข้อคำถามทั้งหมด มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และมีคะแนนรวมที่ 0.90 ซึ่งถือว่าเป็นระดับความสอดคล้องของเครื่องมือที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับได้

หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบเครื่องมือตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาคำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้ทำการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 ฉบับ ในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 โดยขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ ที่ได้แนบซองจดหมายพร้อมติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.67 แต่มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถใช้ได้จริง จำนวน 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86

3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ตำรา หนังสือเรียน บทความทางวิชาการ ข่าวสารและเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ หน่วยงานราชการ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงแนวคิด และทฤษฎี เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ ได้มีการนำค่าสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ทำบัญชีผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใช้การให้คะแนนตามเกณฑ์ เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบ 0 และ 1 ถ้าผู้ตอบเลือกใส่เครื่องหมายตรงกับข้อที่ถูกต้อง จะได้คะแนน 1 คะแนน หากตอบในข้อที่ไม่ถูกต้อง จะได้คะแนน 0 คะแนนและทำการหาคะแนนรวม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศ เกณฑ์การวัดตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์การให้คะแนน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่มีภูมิหลังด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ ตำแหน่งงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ T- Test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA f-test) การเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Least – Significant Different (LSD) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แยกเป็นรายคู่ หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความพร้อมของผู้ทำบัญชีผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
Df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
T	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา (T-Distribution)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา (F-Distribution)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบที่คำนวณได้
LSD	แทน	ค่าผลต่างนัยสำคัญที่คำนวณสำหรับการทดสอบความแตกต่าง (Least Significant Difference)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	131	84.5
ชาย	24	15.5
รวม	155	100.0
อายุ		
ไม่เกิน 35 ปี	97	62.6
36 ปี ขึ้นไป	58	37.4
รวม	155	100.0
สถานภาพการสมรส		
โสด	80	51.6
สมรส	75	48.4
รวม	155	100.0
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	119	76.8
ปริญญาโทขึ้นไป	36	23.2
รวม	155	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	59	38.0
6-10 ปี	72	46.5
มากกว่า 10 ปี	24	15.5
รวม	155	100.0
รายได้		
น้อยกว่า 15,000 บาท ต่อเดือน	15	09.7
15,000 - 25,000 บาท ต่อเดือน	65	41.9
25,001- 40,000 บาท ต่อเดือน	56	36.1
มากกว่า 40,001 บาท ต่อเดือน	19	12.3
รวม	155	100.0
ตำแหน่งงาน		
พนักงานบัญชี	83	53.5
ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	26	16.8
หัวหน้าฝ่ายบัญชี/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	46	29.7
รวม	155	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 84.5 เป็นเพศชาย ร้อยละ 15.5 มีอายุไม่เกิน 35 ปี ร้อยละ 62.6 และอายุ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.4 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสเป็นโสด ร้อยละ 51.6 และสมรสแล้ว ร้อยละ 48.4 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.8 และระดับปริญญาโทขึ้นไป ร้อยละ 23.2 มีประสบการณ์ในการทำงานที่ 6-10 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา คือมีประสบการณ์ทำงาน ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.0 และมีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.5 มีรายได้มากที่สุดอยู่ที่ 15,000 – 25,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ มีรายได้ 25,000-40,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.1 และมีรายได้มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 53.5 หัวหน้าฝ่ายบัญชี ผู้จัดการฝ่ายบัญชี หรือผู้รับทำบัญชี ร้อยละ 29.7 ตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี ร้อยละ 16.8 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.2 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	รายละเอียดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ค่าเฉลี่ย ของสัดส่วนที่ตอบถูก	S.D.	ระดับความพร้อม
1	วัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน คือ การเร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน	0.62	0.432	ปานกลาง
2	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน	0.51	0.159	ปานกลาง
3	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน	0.58	0.369	ปานกลาง
4	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีผลเป็นรูปธรรม ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	0.54	0.297	ปานกลาง
5	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี	0.54	0.268	ปานกลาง
6	วัตถุประสงค์สำคัญของ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด	0.58	0.363	ปานกลาง
7	วิชาชีพบัญชี ถือเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี	0.54	0.278	ปานกลาง
8	วิชาชีพบัญชี สามารถประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนหรือขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	0.61	0.424	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายละเอียดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ค่าเฉลี่ย ของสัดส่วน ที่ตอบถูก	S.D.	ระดับความ พร้อม
9	นักบัญชีในอาเซียนเมื่อเข้ามาประกอบวิชาชีพ ในประเทศไทย ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย	0.61	0.424	ปานกลาง
10	บริการวิชาชีพบัญชีที่สามารถประกอบวิชาชีพ ในประเทศอาเซียนได้นั้น กำหนดให้เฉพาะ วิชาชีพด้านการสอบบัญชีเท่านั้น	0.66	0.471	ปานกลาง
11	ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัตินักวิชาชีพ ของอาเซียน (Mutual Recognition Arrangement) ประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่อง การศึกษา ใบอนุญาต การแสดงให้เห็นว่ามี ความสามารถ ประสบการณ์ มาตรฐานและ แนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC)	0.54	0.278	ปานกลาง
12	บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ (Professional Service) ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อยใน บริการทางธุรกิจ (Business Service)	0.59	0.391	ปานกลาง
13	บริการวิชาชีพบัญชี การตรวจสอบบัญชีและรับ ทำบัญชี คือ กิจกรรมการตรวจสอบงบการเงิน บริการวิเคราะห์งบการเงิน บริการเตรียมจัดทำ งบกำไรขาดทุนสำหรับบริษัทเอกชน และ บริการด้านบัญชีอื่น ๆ	0.55	0.305	ปานกลาง
14	นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบ สิ้น โดยต้องมีการพัฒนาความสามารถด้าน วิชาชีพ คือ คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตาม ข้อกำหนดของมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES)	0.56	0.321	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายละเอียดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ค่าเฉลี่ย ของสัดส่วน ที่ตอบถูก	S.D.	ระดับความ พร้อม
15	ประเทศสมาชิกอาเซียนจะเปิดเสรีบริการวิชาชีพ บัญชี โดยอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ อย่างน้อย ร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ. 2553	0.69	0.489	มาก
รวม		0.58	0.351	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในระดับมากเพียงหนึ่งข้อ ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถเรียงลำดับเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อยได้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 15 ประเทศสมาชิกอาเซียนจะเปิดเสรีบริการวิชาชีพบัญชี โดยอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้อย่างน้อย ร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.69 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมาก

ข้อ 10 บริการวิชาชีพบัญชีที่สามารถประกอบวิชาชีพในประเทศอาเซียนได้นั้น กำหนดให้เฉพาะวิชาชีพด้านการสอบบัญชีเท่านั้น คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.66 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 1 วัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน คือ การเร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.62 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 8 วิชาชีพบัญชี สามารถประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนหรือขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ข้อ 9 นักบัญชีในอาเซียนเมื่อเข้ามาประกอบวิชาชีพในประเทศไทย ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย คือค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.61 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 12 บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ (Professional Service) ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อยในบริการทางธุรกิจ (Business Service) คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.59 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 3 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับข้อ 6 วัตถุประสงค์สำคัญของ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด คือค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.58 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 14 นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น โดยต้องมีการพัฒนาความสามารถด้านวิชาชีพ คือ คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานการศึกษาสากล

(International Education Standard : IES) คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.56 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 13 บริการวิชาชีพบัญชี การตรวจสอบบัญชีและรับทำบัญชี คือ กิจกรรมการตรวจสอบงบการเงิน บริการวิเคราะห์งบการเงิน บริการเตรียมจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับบริษัทเอกชน และบริการด้านบัญชีอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.55 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 4 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีผลเป็นรูปธรรม ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ข้อ 5 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และ แรงงานฝีมืออย่างเสรี และ ข้อ 7 วิชาชีพบัญชี ถือเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี และ ข้อ 11 ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียน (Mutual Recognition Arrangement) ประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่อง การศึกษา ใบอนุญาต การแสดงให้มีความสามารถ ประสบการณ์ มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) คือค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.54 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ข้อ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกเท่ากับ 0.51 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลางและเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศในภาพรวม

ความพร้อมของผู้ทำบัญชี	ระดับความพร้อม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	3.88	0.803	มาก
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	2.67	0.929	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศในภาพรวม พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.67

จากตารางที่ 4.2 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ และตารางที่ 4.3 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศในภาพรวม เมื่อพิจารณาในภาพรวมของแต่ละด้านแล้ว พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพในระดับมาก ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง และด้านทักษะภาษาต่างประเทศในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในระดับปานกลาง ดังนั้นในภาพรวมผู้ทำบัญชีจึงมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	รายละเอียดด้านทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
1	ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills)			
	1. ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งของและสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.86	0.768	มาก
	2. ชีตความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิง เหตุผลและวิเคราะห์	3.87	0.812	มาก
	3. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคย เจอมาก่อน	3.75	0.857	มาก
	รวม	3.83	0.812	มาก
2	ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills)			
	1. ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์ และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	3.58	0.754	มาก
	2. การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความ เสี่ยง	3.49	0.784	มาก
	3. การประเมินค่า การรายงานผล	3.56	0.765	มาก
	4. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	3.70	0.961	มาก
	รวม	3.58	0.816	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายละเอียดด้านทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
3	ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills)			
	1. ความสามารถในการจัดการตนเอง	4.20	0.688	มาก
	2. มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.21	0.718	มากที่สุด
	3. ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา	4.28	0.691	มากที่สุด
	4. ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง	4.28	0.734	มากที่สุด
	5. พิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ และมีความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ	3.80	0.840	มาก
	รวม	4.15	0.734	มาก
4	ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)			
	1. การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	4.12	0.797	มาก
	2. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม	4.32	0.681	มากที่สุด
	3. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้	4.20	0.768	มาก
	4. การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้โดยมีประสิทธิภาพ	4.15	0.774	มาก
	5. สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและปกป้องมุมมองของตนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.66	0.707	มาก
	รวม	4.09	0.745	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายละเอียดด้านทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
5	ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills)			
	1. การวางแผนกลยุทธ์ การบริหาร โครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ	3.51	0.840	มาก
	2. ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร	3.52	0.914	มาก
	3. การมีภาวะความเป็นผู้นำ	3.66	1.027	มาก
	4. การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ	3.72	0.977	มาก
	รวม	3.60	0.939	มาก
	รวมทั้งหมด	3.88	0.803	มาก

จากตารางที่ 4.4 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านทักษะทางวิชาชีพจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพในภาพรวมระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 โดยทักษะทางวิชาชีพประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ สามารถเรียงลำดับความพร้อมของทักษะในแต่ละระดับจากระดับมากอันดับแรกไปสุดท้ายได้ดังนี้ ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.15 ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.09 ด้านทักษะทางปัญญา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.83 ด้านทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.60 และด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.58 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความพร้อมในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4 (2) สามารถทำงานเป็นกลุ่ม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 รองลงไปคือ ข้อ 3 (3) ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากับ ข้อ 3 (4) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง คือค่าเฉลี่ย 4.28 และ ข้อ 3 (2) การมีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	รายละเอียดด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม
1	การฟังภาษาอังกฤษ	3.61	0.856	มาก
2	การพูดภาษาอังกฤษ	3.45	0.934	มาก
3	การอ่านภาษาอังกฤษ	3.30	0.935	ปานกลาง
4	การเขียนภาษาอังกฤษ	3.22	0.948	ปานกลาง
	รวม	3.40	0.918	ปานกลาง
5	การฟังภาษาประเทศอาเซียน	2.10	0.958	น้อย
6	การพูดภาษาประเทศอาเซียน	2.08	0.843	น้อย
7	การอ่านภาษาประเทศอาเซียน	1.81	0.952	น้อย
8	การเขียนภาษาประเทศอาเซียน	1.76	1.010	น้อยที่สุด
	รวม	1.94	0.939	น้อย
	รวมทั้งหมด	2.67	0.929	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 การศึกษาระดับความพร้อมของผู้ทำบัญชีในด้านทักษะภาษาต่างประเทศ จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศในภาพรวมระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.67 โดยมีความพร้อมด้านทักษะภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.40 และทักษะภาษาประเทศในอาเซียน ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.94 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมภาษาอังกฤษระดับมาก ในด้านทักษะการฟัง และการพูด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.61 และ 3.45 ตามลำดับ ทักษะด้านการอ่าน และการเขียน มีความพร้อมในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.30 และ 3.22 ตามลำดับ ส่วนภาษาประเทศในอาเซียน พบว่าผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในระดับน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการฟัง การพูด และการอ่าน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.10 2.08 และ 1.81 ตามลำดับ และมีความพร้อมน้อยที่สุดในทักษะด้านการเขียน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.76

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานการศึกษา ผู้ทำบัญชีที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ และตำแหน่งงาน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม	เพศ				T	Sig.
	หญิง		ชาย			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	12.50	1.31	12.46	1.414	0.154	0.878
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	3.89	0.614	3.84	0.710	0.345	0.731
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	2.26	0.687	2.08	0.789	1.159	0.248
รวม	6.22	0.870	6.13	0.971	0.553	0.619

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test พบว่า เพศที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม	อายุ				T	Sig.
	ไม่เกิน 35 ปี		36 ปี ขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	12.22	1.386	12.97	1.075	-3.528	0.000*
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	3.56	0.503	4.40	0.444	-10.38	0.000*
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	2.13	0.744	2.42	0.595	-2.497	0.014*
รวม	5.97	0.878	6.60	0.705	-5.468	0.005*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test พบว่า อายุที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม	สถานภาพการสมรส					
	โสด		สมรส		T	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	12.40	1.346	12.60	1.304	-0.938	0.350
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	3.56	0.503	4.22	0.571	-7.571	0.000*
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	2.11	0.701	2.37	0.689	-2.267	0.025*
รวม	6.02	0.850	6.40	0.855	-3.592	0.125

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test พบว่า
สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน ในภาพรวมและด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไม่แตกต่างกัน
แต่มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ที่แตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป		T	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	12.37	1.346	12.92	1.180	-2.195	0.030*
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	3.74	0.601	4.32	0.502	-5.219	0.000*
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	2.11	0.675	2.67	0.632	-4.430	0.000*
รวม	6.07	0.874	6.64	0.771	-3.948	0.010*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวม ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม		SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	22.30	2	11.15	6.822	0.001*
	ภายในกลุ่ม	248.44	152	1.64		
	รวม	270.75	154			
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	18.71	2	9.36	33.93	0.000*
	ภายในกลุ่ม	41.92	152	0.28		
	รวม	60.63	154			
ด้านทักษะ ภาษาต่างประเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.383	0.682
	ภายในกลุ่ม	76.01	152	0.50		
	รวม	76.39	154			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.80	2	6.90	13.712	0.228
	ภายในกลุ่ม	122.12	152	0.81		
	รวม	135.92	154			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย One way ANOVA (f-test) พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในภาพรวมและด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ไม่แตกต่างกัน แต่มีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านทักษะทางวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของประสพการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประสพการณ์ทำงาน		ไม่เกิน 5 ปี	6-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	\bar{X}	12.11	12.56	13.25
ไม่เกิน 5 ปี	12.11		-0.43 0.053	-1.13* 0.000
6-10 ปี	12.56			-0.69* 0.023
10 ปี ขึ้นไป	13.25			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของประสพการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน ไม่เกิน 5 ปี มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน 6-10 ปี และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของประสพการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ประสพการณ์ทำงาน		ไม่เกิน 5 ปี	6-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	\bar{X}	3.48	4.00	4.46
ไม่เกิน 5 ปี	3.48		-0.53*	-0.98*
			0.000	0.000
6-10 ปี	4.00			-0.46*
				0.000
10 ปี ขึ้นไป	4.46			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของประสพการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน ไม่เกิน 5 ปี มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน 6-10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพ น้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามรายได้

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม		SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	19.64	3	6.55	3.937	0.010*
	ภายในกลุ่ม	251.10	151	1.66		
	รวม	270.74	154			
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	35.45	3	11.82	70.869	0.000*
	ภายในกลุ่ม	25.18	151	0.17		
	รวม	60.63	154			
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	ระหว่างกลุ่ม	13.23	3	4.41	10.539	0.000*
	ภายในกลุ่ม	63.17	151	0.42		
	รวม	76.39	154			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	22.77	3	7.59	28.448	0.003*
	ภายในกลุ่ม	113.28	151	0.75		
	รวม	135.92	154			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วย One way ANOVA (f-test) พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวม และด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงด้าน ทักษะภาษาต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความ แตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รายได้		น้อยกว่า 15,000 บาท	15,000- 25,000 บาท	25,001- 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	\bar{X}	12.00	12.29	12.59	13.32
น้อยกว่า 15,000 บาท	12.00		-0.29 0.430	-0.59 0.118	-1.32* 0.004
15,000-25,000 บาท	12.29			-0.30 0.208	-1.02* 0.003
25,001-40,000 บาท	12.59				-0.73* 0.035
40,001 บาทขึ้นไป	13.32				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ น้อยกว่า 15,000 บาท มีความพร้อมในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน น้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท 25,001-40,000 บาท และมีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท และน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ

รายได้		น้อยกว่า 15,000 บาท	15,000- 25,000 บาท	25,001- 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	\bar{X}	3.81	3.35	4.28	4.53
น้อยกว่า 15,000 บาท	3.81		0.46* 0.000	-0.47* 0.000	-0.72* 0.000
15,000-25,000 บาท	3.35			-0.93* 0.000	-1.18* 0.000
25,001-40,000 บาท	4.28				-0.25* 0.024
40,001 บาท ขึ้นไป	4.53				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ น้อยกว่า 15,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท 25,001-40,000 บาท และ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท และ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ

รายได้		น้อยกว่า 15,000 บาท	15,000- 25,000 บาท	25,001- 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
	\bar{X}	2.81	1.93	2.34	2.52
น้อยกว่า 15,000 บาท	2.81		0.88* 0.000	0.46* 0.015	0.29 0.198
15,000-25,000 บาท	1.93			-0.41* 0.001	-0.59* 0.001
25,001-40,000 บาท	2.34				-0.18 0.307
40,001 บาท ขึ้นไป	2.52				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ น้อยกว่า 15,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท 25,001-40,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 15,000-25,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท และ 40,001 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 25,001-40,000 บาท มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่มีรายได้ 40,001 บาท ขึ้นไป

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จำแนกตามตำแหน่งงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อม		SS	Df	MS	F	Sig.
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	11.17	2	5.58	3.269	0.041*
	ภายในกลุ่ม	259.58	152	1.71		
	รวม	270.75	154			
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	31.50	2	15.75	82.177	0.000*
	ภายในกลุ่ม	29.13	152	0.19		
	รวม	60.63	154			
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ	ระหว่างกลุ่ม	6.90	2	3.45	7.548	0.001*
	ภายในกลุ่ม	69.49	152	0.46		
	รวม	76.39	154			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	16.52	2	8.26	30.998	0.014*
	ภายในกลุ่ม	119.40	152	0.79		
	รวม	135.92	154			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 จากการทดสอบสมมติฐานด้วย One way ANOVA (f-test) พบว่าตำแหน่งงานที่แตกต่างกันของผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในภาพรวมและในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตำแหน่งงาน	พนักงานบัญชี	ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	
	\bar{X}	12.27	12.50	12.89
พนักงานบัญชี	12.27	-0.22	0.449	-0.61*
ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	12.50			0.012
หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	12.89			-0.39
				0.224

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี มีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี และมีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชี

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ตำแหน่งงาน	พนักงานบัญชี	ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	
	\bar{X}	3.47	4.12	4.48
พนักงานบัญชี	3.47		-0.64*	-1.00*
			0.000	0.000
ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	4.12			-0.36*
				0.001
หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	4.48			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี และตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ

ตำแหน่งงาน	พนักงานบัญชี	ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	
	\bar{X}	2.06	2.26	2.54
พนักงานบัญชี	2.06		-0.21	-0.48*
			0.178	0.000
ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี	2.26			-0.28
				0.098
หัวหน้า/ผู้จัดการฝ่ายบัญชี/ผู้รับทำบัญชี	2.54			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งงานที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ พบว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศ น้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี และมีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายบัญชี มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศน้อยกว่าผู้ทำบัญชีที่ทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือผู้รับทำบัญชี

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความพร้อมของผู้ทำบัญชีผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

1.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.2.1 เพื่อให้ผู้ทำบัญชีทราบความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ

1.2.2 เพื่อให้หน่วยงานที่กำกับดูแล หน่วยงานราชการ ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.2.3 เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ต้องการข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีในองค์กรเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3 วิธีดำเนินการศึกษา

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรที่จะศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยเป็นผู้ทำบัญชีของนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท และได้ทำการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2555 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 327 บริษัท ซึ่งได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีทาโร ยามาเน

ที่มีความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 180 ราย และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่มีประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยสร้างคำถามตามโครงสร้างของเนื้อหาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น เพื่อนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.90 และนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มทดสอบที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย วิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.892

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ทำการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์จำนวน 180 ฉบับ ในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 โดยขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ ที่ได้แนบซองจดหมายพร้อมติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.67 แต่มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถใช้ได้จริง จำนวน 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า T-test (สำหรับตัวแปร 2 ตัวแปร) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA f-test) การเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Least – Significant Different (LSD) และมีการทดสอบรายคู่หากพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (Sig.)

1.4 ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.5 มีอายุไม่เกิน 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.6 มีสถานภาพเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 51.6 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.8 มีประสบการณ์ทำงานมากที่สุด 6 ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด ตั้งแต่ 15,000 ถึง 25,000 ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 41.9 และทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.5

ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาความพร้อมเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยของสัดส่วนที่ตอบถูกต้องเท่ากับ 0.58 มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 และมีความพร้อมในด้านทักษะภาษาต่างประเทศระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.67

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ทำบัญชีที่มีอายุระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ทำบัญชีที่มีสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความพร้อมด้านทักษะทางวิชาชีพ และทักษะภาษาต่างประเทศที่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความพร้อมในด้านทักษะภาษาต่างประเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. อภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความพร้อมของผู้ทำบัญชีโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเอง เพื่อทราบถึงความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ลักษณะส่วนบุคคล พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุไม่เกิน 35 ปี ส่วนใหญ่มีสถานะเป็นโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานที่ 6 ถึง 10 ปี ผู้ทำบัญชีมีรายได้มากที่สุดระหว่าง 15,000 ถึง 25,000 บาท และมีตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นพนักงานบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สุมรรคา (2554) การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25 ปี ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 35 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

2.2 ความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชี มีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านทักษะภาษาต่างประเทศ ในภาพรวมและแยกเป็นรายข้อในระดับปานกลาง ส่วนความพร้อมในด้านทักษะทางวิชาชีพนั้น ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมในภาพรวมระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ทำบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะวิชาชีพมากที่สุดในด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล คือ การมีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง และการสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สุมรรคา (2554) การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมในด้านความรู้ความเข้าใจทั่วไปและที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลางและผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมด้านวิชาชีพบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางนุช จวงตระกูล (2555) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมต่อการเปิดเสรีด้านแรงงานใน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของวิศวกรไทยในกลุ่มบริษัทอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ พบว่าการศึกษาร่วมด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทักษะในการปฏิบัติงาน และภาษาต่างประเทศในภาพรวม วิศวกรไทยมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 เปรียบเทียบความพร้อมของผู้ทำบัญชีในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่าผู้ทำบัญชีที่มีเพศแตกต่างกันมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่แตกต่างกันทั้งสามด้าน ส่วนสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกัน มีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน แต่มีความพร้อมในด้านทักษะทางวิชาชีพและทักษะภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและด้านทักษะทางวิชาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่มีความพร้อมด้านทักษะภาษาต่างประเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช จวงตระกูล (2555) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพร้อมต่อการเปิดเสรีด้านแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของวิศวกรไทยในกลุ่มบริษัทอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ พบว่าผลการเปรียบเทียบความพร้อมด้านความรู้ วิศวกรไทยที่มีระดับตำแหน่งงานต่างกันและทำงานอยู่ในบริษัทที่มีขนาดต่างกันมีความพร้อมด้านความรู้แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความพร้อมด้านทักษะ พบว่าวิศวกรไทยที่มีระดับการศึกษาและระดับตำแหน่งงานต่างกันมีความพร้อมด้านทักษะแตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบทักษะด้านภาษาต่างประเทศ พบว่า วิศวกรไทยที่ทำงานในบริษัทขนาดต่างกันมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สุวรรณคา (2554) การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา สถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความแตกต่างด้านวุฒิการศึกษามีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งสิ้นด้าน แต่ไม่สอดคล้องจากผลการศึกษาที่พบว่าอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประสบการณ์ทางบัญชีของบุคลากรที่แตกต่างกันมีผลต่อความพร้อมด้านภาษาและด้านกฎหมาย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้ทำบัญชีควรประเมินตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสที่สำคัญ และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลดีต่อความก้าวหน้าในสายอาชีพ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับปานกลาง ผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในด้านที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี และจากผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชียังขาดทักษะภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีความพร้อมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านการอ่านและเขียน ผู้ทำบัญชีควรให้ความสำคัญและเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และอาจมีการเรียนภาษาในประเทศอาเซียนควบคู่เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากยิ่งขึ้น

3.1.2 สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ควรมีการกำหนดแผนงาน นโยบาย หรือหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางวิชาชีพที่เหมาะสม สอดคล้อง โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ การเตรียมความพร้อม และพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีให้มีความก้าวหน้าเป็นมาตรฐานสากล มหาวิทยาลัยของภาครัฐ และเอกชน ที่มีการเรียนการสอนหลักสูตรการบัญชี ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ เน้นการฝึกฝนอบรมทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเปิดโอกาสสู่ความสำเร็จทางวิชาชีพ

3.1.3 บริษัทเอกชน องค์กร ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีในองค์กรของตน ควรกำหนดแผนงานในการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ เช่น การฝึกอบรม เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเน้นการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ อาจมีนโยบายการดูงานในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ผู้ทำบัญชีได้ความรู้และประสบการณ์จริง เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร และพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานและมีศักยภาพเท่าเทียมชาติในอาเซียน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา และค่าใช้จ่าย ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาดังนี้

3.2.1 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีร่วมด้วย เนื่องจากได้ทราบถึงความพร้อมของผู้ทำบัญชีแล้ว ยังจะสามารถทราบถึงความคิดเห็นในการนำเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแผนงานในการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีต่อไป

3.2.2 ควรมีการศึกษาความพร้อมของผู้สอบบัญชี เนื่องจากวิชาชีพสอบบัญชี ถือเป็นหนึ่งในวิชาชีพบัญชี และสามารถเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีได้ เมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งนับว่าเป็นการศึกษาค้นคว้าที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้ข้อมูล

3.2.3 ควรมีการศึกษาความพร้อมของนักศึกษาแผนกบัญชีในระดับอุดมศึกษา ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นการศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร หรือวางแผนการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ *ประวัติและความเป็นมาของประชาคมอาเซียน* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 23 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.dtn.go.th/index.php?>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2555) *ธุรกิจบริการ วิชาชีพบัญชี* สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม
2557 จาก <http://www.dtn.go.th/filesupload/aec/images/acc29-05-55.pdf>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2551) *MRAs ของอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557
จาก

<http://www.thaifita.com/thaifita/Home/tabid/36/ctl/Details/mid/582/ItemID/4613/Default.aspx>

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2555) *ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคลไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2555* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 25 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.dbd.go.th>

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า *ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 23 มกราคม 2557 จาก

http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1082&filename=law06

กรมอาเซียน (2555) *กระทรวงการต่างประเทศ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 22
มกราคม 2557 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/asean-media-center/2395>

กรมส่งเสริมการมีงานทำ *วิชาชีพบัญชี* สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557

จาก <http://www.vgnew.com/Home/firmNews.aspx?arNewID=41&TNewsID=16>

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม *แผนงานสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 9 พฤษภาคม 2557 จาก

<http://www.dip.go.th/Default.aspx?tabid=139&smid=468&ArticleID=7399&refTab=173&t=Modern-E-Supply-Chain-Management>

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ *สัญลักษณ์ของประชาคมอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม
2557 จาก http://www.thaitextile.org/iu/article_iu.php?id=ARC0120725103508

จินตนา ชัยวรรณการ (2555) “ก้าวที่สำคัญของนักบัญชีเข้าสู่ AEC” ใน *สัมมนาทางวิชาการ*
19 กันยายน 2555 มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก <http://www.spu.ac.th/account/files/2012>

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2548) *การใช้โปรแกรม SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล* ภาควิชาการ
ประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

- ชาญชัย อินทรประวัตติ (2557) ความพร้อมของผู้เรียน ใน จิตวิทยาสำหรับครู สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก <http://www.sut.ac.th/tedu/article/psychology.htm>
- นฤมล สุมรรคา (2554) "ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน" การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอก การบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- นภคณ สุตันตวิณิชย์กุล (2554) "การศึกษาค้นคว้าความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาไทยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน" มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นงนุช จวงตระกูล (2555) "ความพร้อมต่อการเปิดเสรีด้านแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของวิศวกรไทยในกลุ่มบริษัทอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์" วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิชาพัฒนาศึกษาพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2555) *คุณภาพของแบบทดสอบ* สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก <http://teched.rmutp.ac.th/km/wp-content/uploads/2012/07>
- ไพโรสิทธิ์ ศรีสุทธิเกิดพร (2555) *อาเซียน 2558 (2015)* กรุงเทพมหานคร บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โพรดักส์ จำกัด
- "พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542" ราชบัณฑิตยสถาน *ความหมายของความพร้อม* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก <http://rirs3.royin.go.th/word19/word-19-a0.asp>
- "พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2553" *ศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร M-Z* กรุงเทพฯ ไอเดียสแควร์ หน้า 69
- เยาวภา เตโช (2553) "ความคิดเห็นต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ" ค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลีลี อิงศรีสว่าง (2556) "สถิติพาราเมตริก" ใน *แนวทางการศึกษาชุดวิชา การวิจัยธุรกิจและระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ* หน่วยที่ 8 หน้า 2-46 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- วิชาการปัญญาชน (2555) *เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558* กรุงเทพมหานคร บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด
- วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น *กฎบัตรอาเซียน และสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2557 จาก <http://pirun.ku.ac.th/~b5510800356/10%20county.html>

- วารสาร คณิต (2555) *รายชื่อประเทศสมาชิกอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2557
จาก <http://warapornling.blogspot.com/>
- ศูนย์ข้อมูลประชาคมอาเซียน *กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)* คืออะไร สืบค้นเมื่อวันที่ 23
ธันวาคม 2556 จาก <http://ประชาคมอาเซียน.net/asean-charter/#>
- ศูนย์ข้อมูลประชาคมอาเซียน *ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของประชาคมอาเซียน* สืบค้นเมื่อวันที่ 22
มกราคม 2557 จาก <http://ประชาคมอาเซียน.net/objections/#>
- ศูนย์ข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2555) “AEC คืออะไร” ใน *บทความ AEC ที่ควรอ่าน*
5 มีนาคม 2555 สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2557
จาก <http://www.thai-aec.com/41#ixzz2qds8zFv0>
- สำนักบัณฑิตศึกษา ฝ่ายกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บัณฑิตศึกษา (2550) *คู่มือการเขียนรายงานทางวิชาการ*
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุรางค์รัตน์ แสงศรี, ชาติพัทธ์ ชาติสกุล “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มุมมองด้านการตลาดและการ
บัญชี” *วารสารเซนต์จอห์น* 171 สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก
http://sju.ac.th/sju_journal/wpcontent/uploads/2013/01/Year15Issue17Y2555section11.pdf
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ *พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2543* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 23 มกราคม 2557
จาก http://www.fap.or.th/images/pulldown_1362967466/Act2543.pdf
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ *พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.254* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 23 มกราคม 2557 จาก <http://www.fap.or.th/539609017.html>
- สุรภา ไถ่บ้านกวย (2555) “การพัฒนารูปแบบสำนักงานบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับกับ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” *คุณฉันทิพนธ์ ปรัชญาคุณฉันทิพนธ์ วิชาเอกการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ (2549) “International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย” *จุลสาร
สมาคมบัญชีไทย ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 บริษัทธรรมนิติเพรส จำกัด สงวนลิขสิทธิ์ของ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย* สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก
<http://utcc2.utcc.ac.th/vraccountant/index.php?mod=Knowledge&file=saraview&saraid=30>
- สุวิทย์ หิรัณยกาณต์, ชนินทรชัย อินทிரากรณ์ (2548) *ปทานุกรมศัพท์การศึกษา* หน้า 217

อภิญญา เลื่อนฉวี (2548) “เคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในอาเซียน” ใน *กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ*
ผลกระทบอย่างไรต่อไทย 5 มีนาคม 2553 สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2557 จาก

http://www.coj.go.th/jla/userfiles/doc/aec/report/ASEAN_1.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ความพร้อมของผู้ทำบัญชี ผู้การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(Readiness of certified accountant to ASEAN Economics Community)

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ (.....) 1. หญิง (.....) 2. ชาย
2. อายุ (.....) 1. ต่ำกว่า 25 ปี (.....) 2. 25-35 ปี
(.....) 3. 36-45 ปี (.....) 4. 46 ปี ขึ้นไป
3. สถานภาพของท่านในปัจจุบัน (.....) 1. โสด (.....) 2. สมรส
(.....) 3. หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. ท่านจบการศึกษาระดับสูงสุด (.....) 1.ปริญญาตรี (.....) 2.ปริญญาโท
(.....) 3.ปริญญาเอก (.....) 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. ท่านมีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีทั้งหมดกี่ปี (.....) 1. น้อยกว่า 1 ปี (.....) 2. 1-5 ปี
(.....) 3. 6-10 ปี (.....) 4. มากกว่า 10 ปี
6. ท่านมีรายได้จากการทำงานด้านบัญชีจำนวนเท่าไรต่อเดือน (.....) 1. น้อยกว่า 15,000 บาท (.....) 2. 15,000 – 25,000 บาท
(.....) 3. 25,001 – 40,000 บาท (.....) 4. 40,001 บาทขึ้นไป
7. ระดับตำแหน่งในบริษัทของท่าน (.....) 1. พนักงานบัญชี (.....) 2. ผู้ช่วยฝ่ายบัญชี
(.....) 3. หัวหน้าฝ่ายบัญชี (.....) 4. ผู้จัดการฝ่ายบัญชี
(.....) 5. ผู้รับทำบัญชี (.....) 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ในข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้อง กรุณาตอบทุกข้อ

ลำดับ ที่	รายการเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ใช่	ไม่ใช่
1.	วัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน คือ การเร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน		
2.	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน		
3.	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน		
4.	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีผลเป็นรูปธรรม ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558		
5.	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และ แรงงานฝีมืออย่างเสรี		
6.	วัตถุประสงค์สำคัญของ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด		
7.	วิชาชีพบัญชี ถือเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี		
8.	วิชาชีพบัญชี สามารถประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนได้โดยไม่ต้องจดทะเบียนหรือขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ		
9.	นักบัญชีในอาเซียนเมื่อเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย		
10.	บริการวิชาชีพบัญชีที่สามารถประกอบอาชีพในประเทศอาเซียนได้นั้น กำหนดให้เฉพาะวิชาชีพด้านการสอบบัญชีเท่านั้น		
11.	ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัตินี้วิชาชีพของอาเซียน (Mutual Recognition Arrangement) ประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่อง การศึกษา ใบอนุญาต การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ ประสบการณ์ มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC)		
12.	บริการวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้บริการวิชาชีพ (Professional Service) ซึ่งเป็นกิจกรรมย่อยในบริการธุรกิจ (Business Service)		

13.	บริการวิชาชีพบัญชี การตรวจสอบบัญชีและรับทำบัญชี คือ กิจกรรมการตรวจสอบงบการเงิน บริการวิเคราะห์งบการเงิน บริการเตรียมจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับบริษัทเอกชน และบริการด้านบัญชีอื่น ๆ		
14.	นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น โดยต้องมีการพัฒนาความสามารถด้านวิชาชีพ คือ คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES)		
15.	ประเทศสมาชิกอาเซียนจะเปิดเสรีบริการวิชาชีพบัญชี โดยอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้อย่างน้อย ร้อยละ 70 ภายในปี พ.ศ. 2553		

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ทำบัญชี ในด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านทักษะภาษาต่างประเทศ

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพและทักษะด้านภาษาต่างประเทศ โปรดพิจารณาว่าท่านมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุดตามรายการต่อไปนี้ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ลำดับที่	รายการทักษะทางวิชาชีพ	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านทักษะทางวิชาชีพ						
1.	ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills)					
	1. ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจสารสนเทศจากคน สิ่งของและสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
	2. จึัดความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผล และวิเคราะห์					
	3. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน					

2.	<p>ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง 3. การประเมินค่า การรายงานผล 4. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ 					
3.	<p>ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการจัดการตนเอง 2. มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง 3. ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา 4. ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง 5. พิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ และมีความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ 					
4.	<p>ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาคความขัดแย้ง 2. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม 3. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้ 4. การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและปกป้องมุมมองของตนอย่างมีประสิทธิภาพ 					

5.	ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) <ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผนกลยุทธ์ การบริหาร โครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ 2. ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร 3. การมีภาวะความเป็นผู้นำ 4. การพิจารณาและตัดสินใจ ได้อย่างผู้มีวิชาชีพ 					
----	---	--	--	--	--	--

ลำดับที่	รายการทักษะภาษาต่างประเทศ	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านทักษะภาษาต่างประเทศ						
ภาษาอังกฤษ						
1.	ทักษะด้านการฟัง					
2.	ทักษะด้านการพูด					
3.	ทักษะด้านการอ่าน					
4.	ทักษะด้านการเขียน					
ภาษาของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน						
5.	ทักษะด้านการฟัง (โปรดระบุภาษา.....)					
6.	ทักษะด้านการพูด (โปรดระบุภาษา.....)					
7.	ทักษะด้านการอ่าน (โปรดระบุภาษา.....)					
8.	ทักษะด้านการเขียน (โปรดระบุภาษา.....)					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ทำบัญชีผู้การเป็นประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

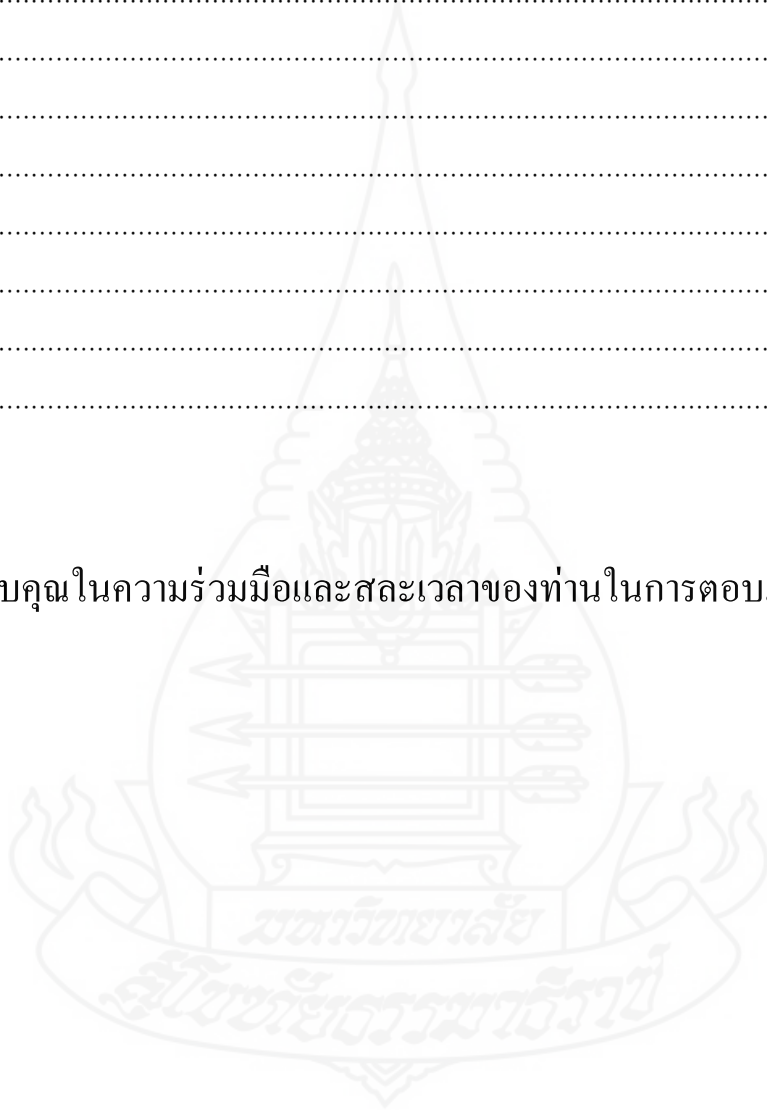
.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือและสละเวลาของท่านในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

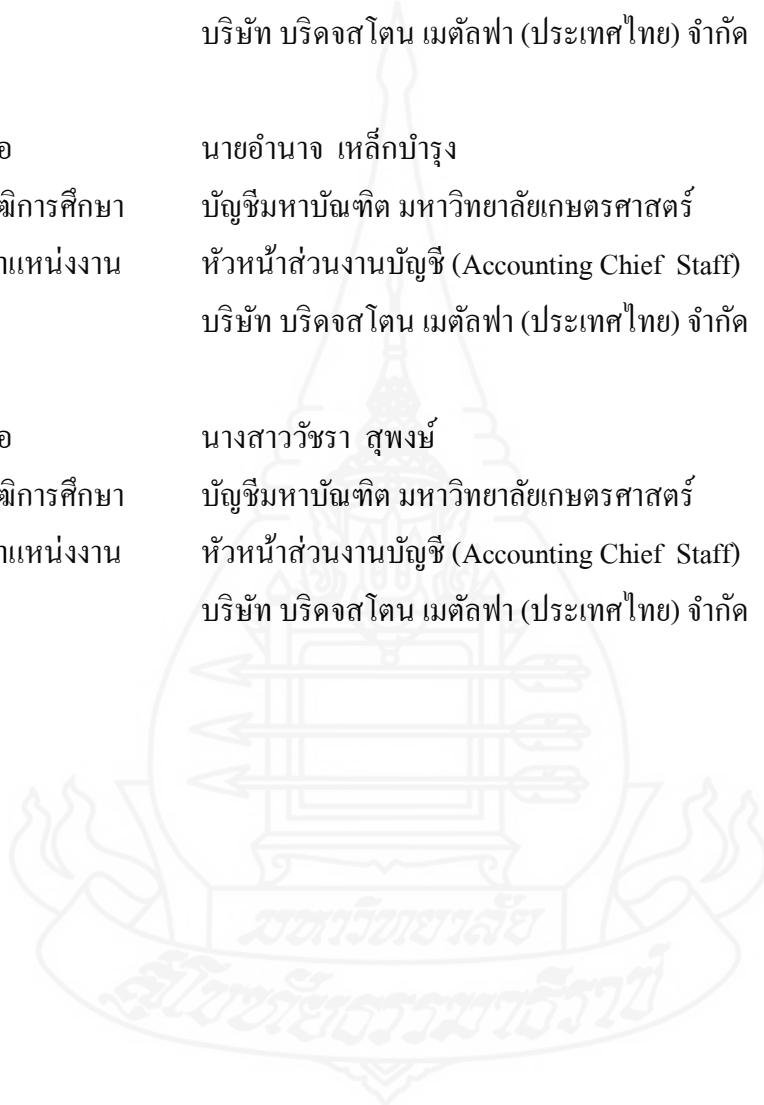

รายนามและประวัติผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นางสาวศิริขวัญ ลุนพุด
วุฒิการศึกษา บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่งงาน หัวหน้าส่วนงานบัญชี (Accounting Chief Staff)
บริษัท บริดจส โตน เมทัลฟา (ประเทศไทย) จำกัด

2. ชื่อ นายอำนาจ เหล็กบำรุง
วุฒิการศึกษา บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งงาน หัวหน้าส่วนงานบัญชี (Accounting Chief Staff)
บริษัท บริดจส โตน เมทัลฟา (ประเทศไทย) จำกัด

3. ชื่อ นางสาววิชรา สุพงษ์
วุฒิการศึกษา บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งงาน หัวหน้าส่วนงานบัญชี (Accounting Chief Staff)
บริษัท บริดจส โตน เมทัลฟา (ประเทศไทย) จำกัด

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุพรรณษา ลาวัง
วัน เดือน ปีเกิด	5 ธันวาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
สถานที่ทำงาน	บริษัท ชินโค ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด
ตำแหน่ง	พนักงานบัญชี เลขานุการ และผู้ดูแลทั่วไป (Executive Accountant Secretary & Admins) ผู้ทำบัญชี ทะเบียนเลขที่ 90156266

